

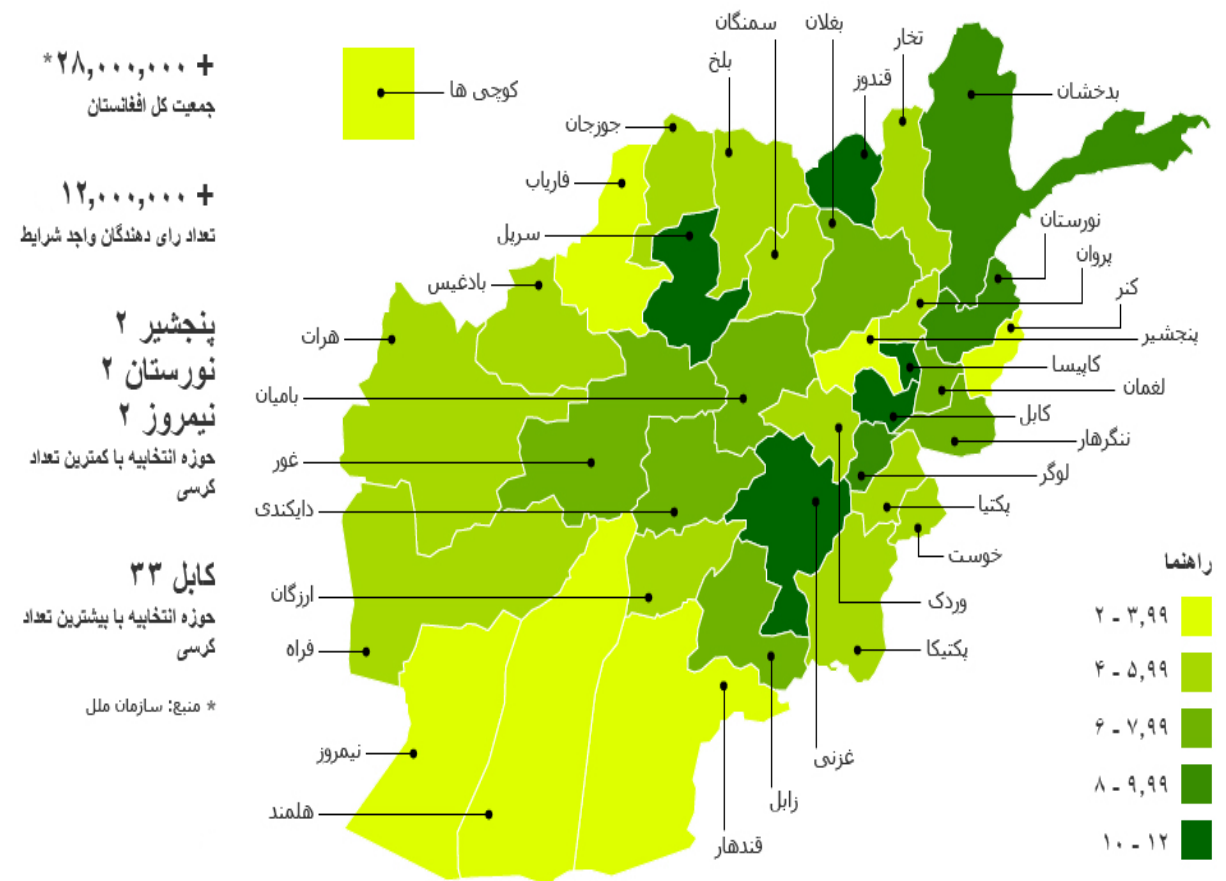
داکتريار محمد کارشناس محیط زیست

افغانستان سرزمین من

وطن هر انسان بهشت او ست و آرام گاه سال کودکی اش ، نوزادی و دوره بلوغی اش در دامن زیبا او سپری می شود . دره ، کوه ، دشت ، صحرا اش در دل او جای می گیرد . ای زمین شاداب تو بهشت جان من ، عشق جاویدان من افغانستان من . سرزمین افغانستان حدود دو میلیون هکتار زمین را ساحه جنگزار بشکل انبوه و پراکنده در بر دارد . مناطق جنگزار انبوه در کشور ما ولایت نورستان ، کنر ، ننگر ، لغمان ، پکتیکا ، پکتیا و بدخشان می باشد و جنگزار پراکنده سرزمین مادر مناطق ولایات بغلان ، پنجشیر ، کاپیسا ، سمنگان ، سرپل ، بادغیس و هرات قرار دارد . ثروت طبیعی دارایی ملی در سر زمین می باشد . جنگل ها مناظر دلچسپ و تماشایی

داشته و پناگاه حیوانات وحشی و پرندگان خوش خوان نادر می باشد. هوای مناطق جنگلزار تازه شفاف دلپذیر می باشد. بیشتر از 3 میلیون هکتار زمین ما را چرگاه در بر می گیرد. چرگاه کوهی دشت ناور غزنی چرگاه دامنه های گوهی بابا ، چرگاه خاواک پنجشیر ، چرگاه شیوه بدخشان ، چرگاه دشت لیلی و دشت قیصار در هوای معتدل بهار و هوای گرم تابستان چرگاه های خوبی برای چاواداری کوچی نشین کشور می باشد. این ثروت خداداد از ارزش های مهم حیاتی برخوردار است.

ما هر روزه صدای ناخوش از تخریب و نابودی ویرانی محیط زیست و طبیعت زیبا خود در رسانه ها به گوش خود می شنویم و اکنون ما از مزیت های جنگلزار و چرگاه های خود پی بردیم ما باید از آسیب رسانی آگاهانه یا نا آگاهانه طبیعت زیبا کشور خود پر هیز کنیم و آسیب به زمین وطن خود به دست خود نه رسانیم . چون که حب و وطن ز ایمان ماست ما یقیناً ز اهل ایمانیم. مشارکت همه ارگانها دولت و مردم در حفاظت از منابع طبیعی کشور ضرورت است و نقش دوستداران طبیعت در راستای حفظ و حراست از منابع طبیعی و توسعه جنگلزار را در مناطق پرکنده وطن خود افزایش دهیم .

یقیناً اگر ما همه شهروندان افغانستان در راستای حفظ و حراست از منابع طبیعی خود کوشا باشیم این نکات را رعایت کنیم زیبایی طبیعی کشورمان صد چند به چشم خواهد آمد و دیگر افسوس نمی خوریم که خوشا به حال فلان کشور آسیایی یا اروپایی که چقدر تمیز ، پاک زیبا است و زیبا کشور های اروپایی البته مرهون رعایت شهروندان آن کشور ها به نکات فوق الذکر است. و اگر نیمی از مردم افغانستان اعمال عادات ناپسند آسیب رسانی آگاهانه یا نا آگاهانه به محیط زیست مانند کندن بی رویه درختان و جنگل ، بته ها کوهی ، چرای بی رویه گله های عنعنوی ، آلوده سازی آب جوی ها از کف صابون لباس شویی ، انداختن یا ریختن کثافات خاک روبه در جوی ها و رودها

، غصب فضای سبز شهرها و کوه دامنه ها و از ایجاد قشلاق در کنار جهیل ها و از اعمار خود سر خانه های گلی در تپه ها و کوه دامنه های شهر های بزرگ و از احداث سرک های غیر اصولی در کوهستان و از شکار حیوانات وحشی و پرنده گان اجتناب کنیم به یقین منابع موجود آبی وافر ما و افغانستان آفتابی ظرفیت و پتانسیل آن را دارد تا در هر عرصه ها جواب گو باشد و در آینده نزدیک انشا الله افغانستان شاداب سرسبز و آباد را خواهیم داشت و مسلماً دیگر کسی حسرت آن کشور ها را نخواهم خورد. حفظ ساحات سبز و پارک ملی و پارک های ها تفریحی در داخل شهر با عث افزایش کیفیت محیط زیست شهری می شود . توسعه خدمات صحتی اعمار چند باب سناتوریم معالجوی و قایوی با مصرف داروهای گیاهی طبیعت آب چشمه های شفا بخش دره های خوش آب هوای افغانستان است. جلوگیری از بروز بیماری که توسط آب و غذا مصاب به امراض مختلف می گردند.

دریاخروشان پنچشیر بزرگ ترین منبع زربنای معیشتی پایدار افغانستان

افغانستان چهره زیبا و قشنگ دارد، سرزمینی با اراضی پهن، کوهستان های پرف و یخچالی، چراگاه های علفزار کوهی دو دشتی ، وادی ها سربز بهاری ، دره ها جنگلی ، جهیل های جذاب آب لاجوردی ، رود های خروشان شیرین دارد. افغانستان به اندازه کافی از ظرفیت ها و جا ذبه به های گردشگری برخوردار است. زیبایی افغانستان چندان به تصویر درکشور های جهان کشیده نشده و به همین ترتیب از ارزش حیات و حش ناب کمیاب ، پرندگان خوش خوان نادر و نباتات بومی نعمت خداداد آن نیز کمتر سخن گفته شده است. وادی پامیر دشت سربز و شاداب است و چراگاه بزرگ افغانستان است. اما در دامان کوه های این بادم دنیا فد بوته های الپنی بمشاهد می رسدو دیگر هیچ چیزی از نباتات دیده نمی شود. این وادی مرتفع و پهناور با داشتن کول لاجوردی هفده کیلومتری که مهم ترین اکوسیستم جهانی است و آهوی مارکوپول پلنگ برف غرگو در خود جای داده است

عکس اولین پول افغانی جمهوری افغانستان

در صورت رفع مشکلات امنیتی و برقراری آرامش در افغانستان ، این کشور مناطق جذاب های دیدنی بت های بامیان بند امیر و جهل و اخان شیواه بار دیگر شاهد حضور گردشگران و احیای صنعت توریسم خواهدبود. دره های زیبا بیشماری گردشگری در دامنه های ریخته کوه های هندوکش واقع است که دره ی های معروف ترین آن ها عبارت اند از: آرزوی پنچشیر ، دره ی آستانه پنچشیر ، دره ی شکاری، دره ی سیغان ، دره ی آجر دره کهمرد ، اندر اب ، خنجان ، اولنگ سالنگ ، دره ی نور ، دره ی فرخار و غیر.

افغانستان یکی از نکات عطف تعداد گونه های نباتات این نعمت خداداد در منطقه و آسیای مرکزی می باشد. حدود بیش از 35 درصد مجموعه از نباتات افغانستان بومی هستند. اکثریت آن به شکل خود روی در کوه های جنوب و جنوب شرق سلسله جبال هندوکش که از با عظمت ترین کوه های افغانستان در این سرزمین است و زمینه مساعد را برای بارندگی های فراهم ساخته و انواع گونه های گیاهی روی یده است. گونه های نباتات بومی در کوه ها بخش حساس از سرمایه طبیعی کشور است و هم در برگیرنده بسیار از نیاز و پشتوانه ای علف چارو دارن اهالی منطقه و منبع خوب اقتصادی به کشور ما از بابت صادرات میوه پسته، جلعوزه، روغن بادام کوهی و روغن زیتون است. مطلوب ترین روش جهت حفظ گونه های گیاهی از انقراض در روش های اصلی و طبیعی تحت عنوان ذخیرگاه های جنگلی با مدیریت علمی اکوسیستم امکان پذیر است.

اکوسیستم عبارت از محیط بیولوژیکی است که متشکل از همه موجودات زنده و غیر جان دار فیزیکی و کیمایی مانند هوا، آب، خاک، و روشنایی آفتاب در یک محیط و یا مکان مشخص می شود، که بالای هم به طور متقابل تاثیر گذاشته، از هم متاثر می شوند. مدیریت علمی اکوسیستم بررسی گونه های گیاهی به لحاظ فراوان و وهم از لحاظ پراکنش در نقاط مختلف کوه های افغانستان سعی داد تا با مشخص کردن جایگاه هر گونه از گیاهان در محیط زیست روابط متقابل بین گونه ها را شناسایی کرد و از این اطلاعات با در نظر گرفتن نقش انسان در محیط زیست آموزش و روش ابتدایی را جهت مدیریت بهتر اکوسیستم های مختلف آرا نه کرد. دل پسند این عرصه ها در سطح افغانستان به منظور حفاظت بهتر جنگلات قسمت های جنوبی و جنوب شرقی به نسبت وزش باران های مونسونی هند دارای بارندگی در تابستان بوده که ساحات این مناطق دارای جنگل های غلو و درختان بلند سوزنی برگ کاج، صنوبر، بلوط، نشتر بادام کوهی تلخ و جلعوزه دارای پوشش مناسب تری نسبت جنگل شمال و شمال غرب است. کوههای پکتیکا، پکتیا، کنر، لغمان،

ننگر هار، کاپیسا، پنجشیر و بخصوص نورستان هسته مرکزی ذخیره گاه افغانستان بوده و پوشیده از جنگلات صنعتی و پر ارزش سوزنی برگ می باشد. و کوه دامنه های شمال شرق کشور بغلان، تخار، بدخشان را به عنوان ذخیره گاهی پراکنش درختان بادام کوهی، خنجک، بلوط، پسته انتخاب و از طریق اجرای عملیات حصارکشی پیرامون حفاظت جدی تر از بادام کوهی، پسته زارهای طبیعی بدخشان، تخار، قندوز، بغلان، سمنگان، بلخ، فاریاب، بادغیس و هرات و سایر درختان پوشیده دیگر باید اقدام کرد.

گونه های گیاهان ساحه جنگلی کوههای رشته کوه هندوکش مرکزی (کوه بابا، فیروز کوه، تربند ترکستان؛ پغمان، شکرده، گل دره، بهسود، غوربند وغیر...) را با اعمال مدیریت صحیح و عملی نظر به وضع اقلیم هر منطقه بر این منابع ذخیره گاهی ارغوان و بادام کوهی که شرایط رشد آن گونه درختان مناسب است، تلاش کرد و ارگان های مسئول می توان از روش تکثیر سطح جنگلات مناطق را برای تداوم حفظ و نظام زیستی و تامین و تولید آب به منظور آبیاری زمین ها و حاصل دهی نباتات باغی بهبود بخشید و به کشت گیاه ها نیز با شرایط مناطق بخاطر احیای گسترش علوفه و نباتات برای استفاد چاروا اقدام کرد. ریشه نباتات باعث پایداری خاک و شاخ برگ گیاهان از سرعت باران کاسته و جلوگیری از سیل و فرسایش می کند. هدف از احیا و حفاظت گونه های گیاهان و کاشت نهال ختان کمک در حفظ محیط زیست و بهبود اقتصاد جوامع محلی نیز می باشد.

دریاهای خروشان افغانستان است و آب نیاز آشامیدنی ده ها میلیون آدم و هم در عرصه کشاورزی صنعت و تولید برق در داخل و خارج از افغانستان تا مین نموده است. از برکت جریان ذوب آب یخچالها در دره ها خوش آب و هوا و حاصل خیز سلسه جبال هندوکش محیط مساعدی را برای پرورش درختان میوه کمیاب و کشت گیاهان صنعتی طلای سفید پنبه ، کنجد، لبلبو ، پرورش پیله و کشت زرعفران با کیفیت را بوجود آورده است. در نواحی ولایات افغانستان که کنترل آب های سطح الارض آبیاری اراضی کشاورزی ممکن ساخته است حکومت های وقت سعی وتلاش مداوم در ساخت پروژه های زیربنا آبی در کشور نموده آند. ایجاد پروژ های زیربنای آبیاری دولت های سابق در قدم اول به دلیل اینکه نیرو کار دهقانی یعنی شهروندان دهات که به شهر های کلان دیگر کوچ نکنند و هم تولیدات زراعتی آبی عمدتاً محصولات استراتیژیک و بار ارزش را تشکیل می دهد. کاهش اثر خشک سالی ها و هم باعث بوجود آورد وادی های سبز و مرطوب در نواحی و بخصوص از وسعت بیشتر بیابان صحرا پیش گیری می کند. دلیل سوم آبیاری در راه تامین امنیت ملی و از نظر غذایی به کشور های بزرگ یا همسایه کان خود متکی نباشد و در سطح بین المللی از قدرت عمل بیشتر برخوردار باشد.

پروژه های آبیاری سکتور زراعتی که به حیث قدم های نخست میکانیزه ساختن زراعت افغانستان به شمار رفته. با تاسف شنیدم که این پروژه های توسط وزیر زراعت اولین دوره ریاست جموری محترم کرزی به قیمت بسیار نازل تر از نرخ روز به گروپ های خاص فروخته شده است و در شرایط کنونی افغانستان ما نه تنها به حفظ این پروژه ها ضرورت داریم، بلکه به ایحیا دوباره یا بازسازی و بهسازی آنها در مناطق آسیب پذیر از بالای طبیعی سیلاب ها و خشک سالی ها و پیش گیری از وسعت بیشتر بیابان نیز ضرورت داریم. پروژه های سکتور زراعتی که به حیث قدم های نخست میکانیزه ساختن زراعت افغانستان به شمار رفته به طور ذیل بیان می گردد که در راه بازسازی آنها باید اقدام صورت گیرد.

بدخشان در شمال شرق افغانستان واقع است و دارای تنوع اقلیمی، کوه های بلند است بلند ترین قله هندوکش در بدخشان به نام نوشاخ در ارتفاع 7492 متر می رسد. پامیر از بابت وادی آن که در ارتفاع 5000 متر بلند از سطح دریا واقع است و نام بام دنیا را به خود گرفته است. نواحی کوه های جنوب شرق بدخشان که با داشتن منابع سرشار طبیعی جنگل ارچه، زرنگ، شوش، پسته، چارمغز وجود دارد و در جهت بهتر بیهود محیط زیست بدخشان رویانیدن درخته پسته شرایط آب هوای بعضی نواحی آن مساعد است. طرح پروژه گسترش نهال شانی پسته را اداره زراعت هرساله روی دست داشت و عملی این پروژه باعث پایداری خاک دامنه ها، جلوگیری از رانش تپه های خاکی در موسم باران و پیش گیری از سیلاب های مدهش در منطقه است.

طبیعت بدخشان

در طبیعت زیبای بدخشان نمونه نادر پلنگ برفی در کوه های وادی واخان زیستگاه آن است که واخان از سبب موقعیت جاذب های گردشگری، حیات وحشی در جهان زیستگاه بومی پلنگ برفی ثبت شده است. آ هوای قجقار پامیر (

مارکوپول) که اصالت زیست چند هزار ساله این حیوان نادر در کوه‌های بدخشان و ساحه قلمرو آن الی دره آرزو پنجشیر درلست آثار جهانی یونسکو است.

زرقول که در ارتفاع 3129 متر در منطقه پامیر افغانستان قرار دارد بطول تخمین 18 کیلو متر سرحد بین افغانستان و تاجکستان را تشکیل می دهد. این جهیل منبع اول دریای پامیر (پنج) را تشکیل می دهد. طول ساحل شمالی آن شش کیلو متر و طول ساحل جنوبی آن ده کیلو متر است. این جهیل هم یخچالی بوده که در اکثر وقت سال آب آن منجمد و یخ زده می باشد.

کول زرقول

آبشارزیبک

جهیل چقمقتین در دشت فلات پامیر موقعیت دارد و دریا واخان از این جهیل سرچشمه می گیرد. طول این جهیل هفده کیلو متر و عرض آن دونیم کیلو متر است. در ایام زمستان سردی هوای این منطقه کمتر از منفی 50 درجه می رسد و در تیرماه در حدود 15 الی 12 درجه گرم و در تابستان گرمی آن بین 15 الی 25 درجه در تحول بوده اما در مناطق یخچالهای واخان درجه حرارت مثبت 5 درجه در تابستان ریکارد شده است. وضع طبیعی پامیر برای پرورش و تکثیر گاوهای غرّ گاو مناسب است، بخاطریکه این گاو ها به سرما و فشار این منطقه سازگاری دارند، درجه حرارت این منطقه داری اختلاف شدید در سایه آفتاب است و گاهی سردی (دما) به منفی 48 می رسد. و در این منطقه باران اندکی

بین 75 الی 100 میلیمتر در سال می بارد. کوه های آن برف گیر است ولی دشت های آن انقدر برف نشین نیست و چاروادران علف برای گله گاو ها (غزگاو ه) وگوسفندان در زمستان علف تدارک نمی بی نند.

چرگاه فلات پامیر

کول چقمقین

ساحه چرگاه وادی فلات پامیر مملو از علف خوش خوار سرشار از انرژی است که چاروار را چاق نگه میدارد و دشت این ساحه وسیع در زمسان انقدر برف نشینی ندارد و چاروا در زمیستان به راحت می چرد و از علف خوش خوار آن در هر وقت موسم سال کفایه برای چرا غزگاو ه ها و گوسفندان می کند. و در ساحه دشت وادی فلات پامیر ایجاب یک فارم دولتی غزگاو پروری را در اینجا مساعد کرده است.

زمستان دشت فلات پامیر

در فلات پامیر خانه گلی به ندرت به چشم میخورند و مردم کوچ نشین هستند و بیشتر در خانه های پشمی آنها را بنام خرگاه می نامند و آسان به نزدک چراگاه ها کوچ می کنند که با محل زیست حیوانات شان بسیار نزدیک زندگی می کنند. به علت سردی دروادی فلات پامیر از درخت میوه ، سبزیجات و حبوبات نمی روید.

آهوی قو چقار پامیر (مارکوپول)

پلنگ برفی

مارکوپول نام یکی سیاحان ایتالیوی بود که در سال 1269 میلادی به بدخشان سفر نموده بود به نام او این آهوی قو چقار مسما شده است. آهوی مارکوپول در بین مردم بدخشان بنام قچقار نام شناخته می شود. پلنگ برفی و بلبل نی در ولسوالی واخان بدخشان، آهوی مارکوپولو دیده شده اند. در بدخشان شکارچیان وجود دارند که در صدد شکار پلنگ برفی و آهوی مارکوپولو هستند. شکار چیان نباید سرمایه ملی مردم را نابود کنند. شکارچیان بر اساس فرمایش های قاچاقبران، حیوانات مهم کشور را به خاطر فروش پوست آن، شکار می کنند. شماری از قاچاقبران، پوست حیوان را خریداری می کنند و به کشورهای همسایه قاچاق می کنند. موجودیت جانوران و یکی از مهم ترین عوامل محیط زیست سالم می باشد.

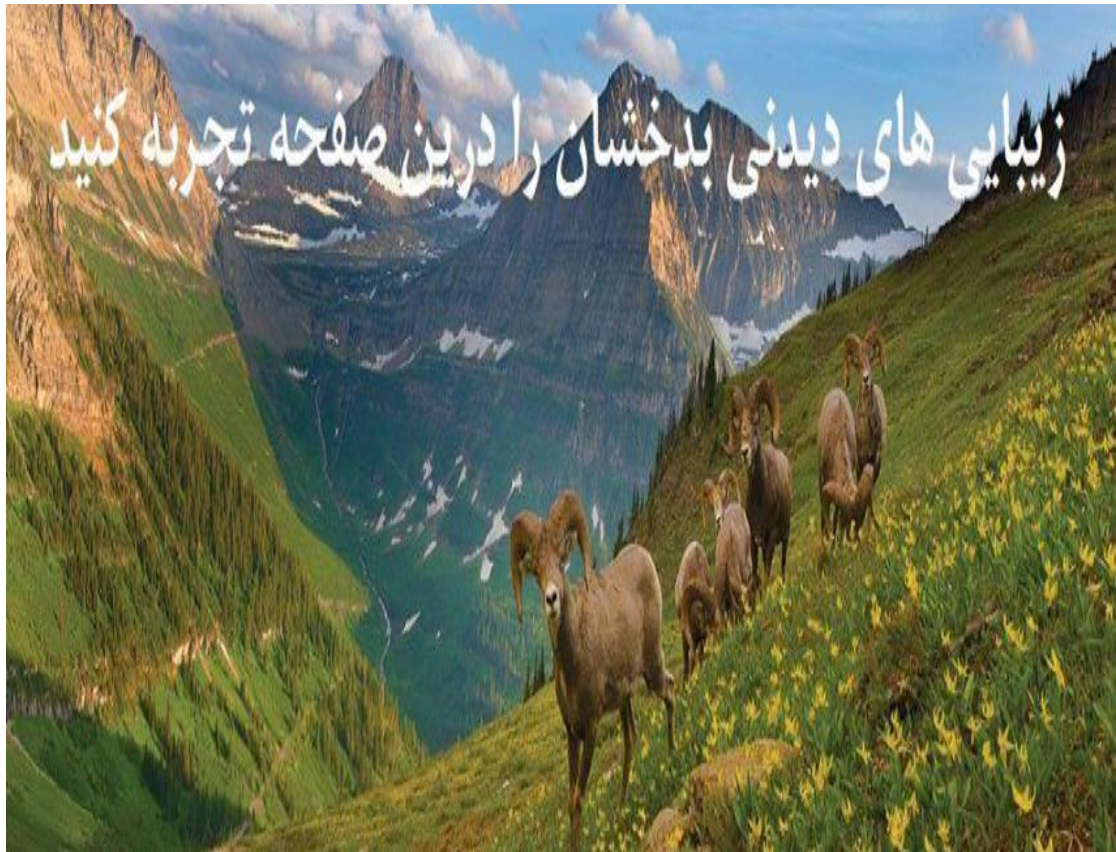

آهوی بز کوهی

آهوی مار خور

ایجاد یک پارک ملی حفاظت از آهوی مارکوپولو، پلنگ نادر برفی و دیگر حیات وحش، نباتات، انواع پرندگان نادر کمیاب جهان که زیستگاه بومی شان در منطقه بدخشان است که حفظ و نگهداری آنها جیبه مشترک بخشی از میراث بشریت در جهان در قبال نسل ها آینده آنها است در فهرست میراث جهانی بنام پارک ملی بخاطر دریافت کمک های بیشتر جامعه جهانی بخصوص نهاد بین المللی زیست محیطی برای حفظ و تحقیق علمی گیاهان و جانوران منطقه کوههای بدخشان بستان ثبت آنها ضرورت بود که خوشبختان ثبت گردد.

وادی شیواه در ارتفاع بیشتر از 3030 متر از سطح دریا قرار دارد و یکی از بزرگترین بیلاق مرتفع و علفچر تابستان مردم بدخشان است که داری زمستان سرد پوشیده از برف و تابستان معتدل و بارانی دارد و دلیل تابسان باران بودن آن موجودیت اجزای اکوسیستم آب شیرین جهیل شیواه است. طول شیواه 21 کیلو متر و عرض 17 کیلو متر و عمق آن بیشتر 3 متر می رسد. رشد بته های کوچک خاص و انواع گیاهان سبز در این منطقه شرایط خوب چرا برای حیوانات اهلی و وحشی فراهم ساخته است. این جهیل به این طول وارض خود یکی از مولد ترین محیط زیست در ساحه جنوب غرب بدخشان دوطرف دریای پنج است و با فراهم ساختن آب هوای معتدل منطقه نقش مهمی را در بقاء پسته خود رو و گونه های بی شمار بوته ها و گیاهان کمیاب دارویی و حیوانات وحشی ایفا می کند. حتی در فصل تابستان بابخار شدن آب این جهیل موجب باران های وقفی و کوتا مدت در منطقه شده است و هم سبب شادابی جرگاه وادی شیواه است.

جهیل شیواہ

اراض نواحی جنوب غربی بدخشان از تپه های خاکی کوهی تشکیل یافت است و جهیل شیواہ به این ارض طول خود یکی از مولد ترین محیط زیست را در ساحه جنوب غربی بدخشان دوطرف در یای پنج است و با فراهم ساختن آب هواہ معتدل نقش مهمی را می را در بقاء پسته خود رو و گونه های بی شمار بوته ها و گیاهان کمیاب دارویی و حیوانات وحشی ایفا می کند. حتی در فصل تابست بابخار شدن آب آن موجب باران های وقفی و کوتا مدت در منطقه شده است که سبب شادابی چراگاه وادی شیواہ و هم سبب تازه نگهداشت پسته زار کوه تپه جنوب غرب بدخشان شده است. چراگاه شیواہ از برکت بخار آب کول شیواہ یکی از چراگاه علفزار خوب عمومی تمام چاوادارن سمت شمال در فصل معتدل بہار و تابستان بہ حساب می رود و از کوه های برف دایمی احاطہ شده است.

جهیل انجمن این جهیل صندوق جوهرات اکوسیستم منابع طبیعی ارزشمند دریا کوچه است که با وجود منظره دلکش آن با خود راهایی، تنهایی را خوش دارند. این جهیل که مهد جای گاه زیست گونه های بی شمار گیاهان داروی و جانوران وحشی (بز کوهی، قوچ کوهی، پلنگ و غیره) ایفا می کنند.

تیپه های خاکی منطقه نواحی جنوب غرب برای برپا کردن و رویانیدن درخت پسته مساعد است و ریاست زراعت و جنگلات بدخشان طرح انکشاف نهال شانی پسته را هر سال روی دست داشته باشد. پالیسی نهال شانی پسته جلوگیری از ریزش تپه ها در موسم باران و پیش گیری از سیلاب های مدهش در منطقه می شود.

یکی از تپه های پسته زار بدخشان

ریاست زراعت و آبیاری بدخشان موظف است که برای فراهم کردن نهال پسته جای پرورش قوریه پسته را ایجاد کند. ونهال درخت پسته را برای نقاط آسیب پذیر که از طریق نذولات محلی حادثه آور است.

غرس درختان پسته از آسیب نذولات محلی جلوگیری می کند، درخت پسته در ارتفاع 900 الی 2000 متر از سطح دریا خوب رشد می کند. درخت پسته قادر به تحمل درجه حرارت 45 درجه سانتی گراد در تابستان بدون آبیاری است و 20- درجه سانتی گراد در زمستان می باشد. برای حیات تازه نگذاشتن درخت پسته میزان حد اکثر رطوبت نسبی بایستی کمتر از 35 فیصد باشد.

بهترین خاک برای کاشت درخت پسته خاک های چسبنک لومی می باشد که رطوبت را به مقدار زیاد و برای مدت طولانی در خود نگاه می کند. در تپه های هفت نواحی ولایت بدخشان جنگلات پست بشکل پراکنده موجود است و ساحات آن ضرورت به انکشاف جنگلات پسته دارد. کاشت درخت پسته در آب و هوای نواحی بدخشان نیاز به آبیاری ندارد، اما به احتیاط از کزند گله بز، شتر دارد، و برای نگهداری پسته زارها از کزند بز، شتر تلاش کارشناسان امور محیط زیست، ریاست زراعت و جنگلات برای آگاه دهی به اهالی منطقه از اهمیت جنگلات در جهت بهبود محیط زیست ضروری است.

جامرج یکی از نواحی زیبا منطقه درواز در کنار دریا پنج است از نگاه اقتصادی مردم این منطقه داری اقتصاد متفاوت بوده بیشتر مردم شان زندگی خود را از طریق کشاورزی (زراعت و چاروا داری) ، تجارت کوچک و غیره تمویل می کنند. این ولسوالی از لحاظ آب و هوا برای زرع هر نوع گیاهان معالجوی و قایویی مناسب است.

هوای غزال کوهی این نوع نادر آن کمیاب است که و محل زیست این حیوان وحشی کوه های بدخشان است و سبب شکار بی رویه در حال انقراض است. لطفن از شکار حیوانات وحشی نادر کمیاب دست بکشید و این نسل های بی نظیر سرمای طبیعت کشور ما آ هوای قو چقار پامیری و بز کوهی بدخشی بی نظیر را نابود نسارید.

ولسوالی تشکان بدخشان یکی از ساحه انبوه از پوشش جنگلی و انواع گل های خود رو است که نظیر طبیعت آن در دنیا یافت نمی شود. این ولسوالی از لحاظ آب وهوا برای رشد نمو هر گیاهان در درختان جنگلی مساعد دارد .

کنر واقعاً یک سر زمین کوهستانی در شرق افغانستان است و در نواحی کنر انواع درختان میوه سیب جلفوزه بادام کوهی بشل خودرو وجود دارد. جنگلات سوزنبرگ که برگ های آن همیشه سبز است بین ارتفاعات 200 متر در کنر رویده است و در کوه های کنر میلیون درخت زیتون خود رو رویده است که از هر تن زیتون میوه 120 الی 220 کیلوگرام روغن زیتون بدست آمده می تواند. در بعضی نواحی کنر ساحه کم جنگل وجود دارد که از طرف وزارت زراعت امکان تکثیر سریع درختان جلفوز و درخت زیتون ایجاب می کند.

در بعضی نواحی کنر ساحه کم جنگل وجود دارد که از طرف وزارت زراعت امکان تکثیر سریع درختان جلفوز و درخت زیتون ایجاب می کند.

هوای رنگ و بز مار خور یکی از گونه های بزرگ جنه ی بز کوهی است که در جنگلات کنر و لغمان زندگی می کند. از سبب شکار بی رویه بخاطر پوسته شاخ های درهم پیچیده شان کشته می شوند در معرض انقراض قرار دارد.

جنگل ها که در کنر رویده است عمر شان بیشتر از 400 الی سال است و ضغیت جنگلات کنر از عدم بی نظارتی در خطر قطع بی رحمان قرار دارد و اگر کدام اقدام جدی در این مورد از طرف دولت و سازمان جفاظت محیط زیست صورت نگیرد امکان دار در آینده نزدیک ساحات باقی مانده جنگل های سربز ضرر کلان ببینند.

کنر مساعد ترین منطقه برای رشد درختان ارجه است و اکثر جنگل های طبیعی وطن ما در همین منطقه واقع شده است از سبب ناامنی ها این جنگلات از طرف افراد محل قطع بی رحمانه می شود و چوب چارتراش آن بشکل قاچاق به خارج از مرز افغانستان به فروش می رسد. توجه جدی

دولت در ممانیت از قطع بی رحمانه درختان در این صورت گرفته و غرس اقسام نهال برای انبوه ساختن پوشش سبز در این نقاط لازم می باشد.

ننگرهار یکی از ولایت های سرسبز و زیبا در شرق افغانستان واقع شده است , آب و هوای گوارای فصل تیرما , زمستان همیشه بهار آن و مناظر طبیعی آن توجه هموطنان ما را به خود جلب کرده است. پیشتر مردم این ولایت پیشه زراعت , باغداری و جاروادار اند. پروژه کانال ننگرهار از بزرگ ترین پروژه آبیاری کشور ما بشمار می رفت و این پروژه دارای دوفارم زراعتی بود و ظرفیت کانال آن 80 متر مکعب آب در یک ثانیه برای 20 هزار هکتار زمین زراعت موی اثر ساخته بود. مرکز ننگرهار داری اقلیم مدیرترانه است تابستان جشک و بسیار گرم دارد و در زمستان در وادی های باران می بارد و سطح متوسط حرارت ننگرهار در فصل تابستان 45 درجه سانتی گرید و در فصل زمستان تا مثبت 4 درجه سانتی گرید می رسد.

یکی از ویژه گی های آب هوای ننگرهار که اقلیم مدیترانه است برای گاشت خاندان ستروس مالته, زیتون از حاصل خوب برخوردار است. پروژه انگشافی ناره یکی از نمونه های خوب آن است. کانال ننگرهار تقریباً نیم قرن قبل در 25 هزار هکتار زمین ساخته شده که محصولات عمده آن مالته و زیتون بوده است. اما در سالیان جنگ همه باغ های آن از بین رفت و حالا دوباره احداث شده است.

محل پیوند شاخه هایی رود کنر بهرود کابل (پنچشیر لوگر الشینگ الینگار در ولایت نگرهار است و کنار آن ایجاب غرس اقسام نهال درختان مطابق شرایط آب وهوای در این محل لازم می رود.

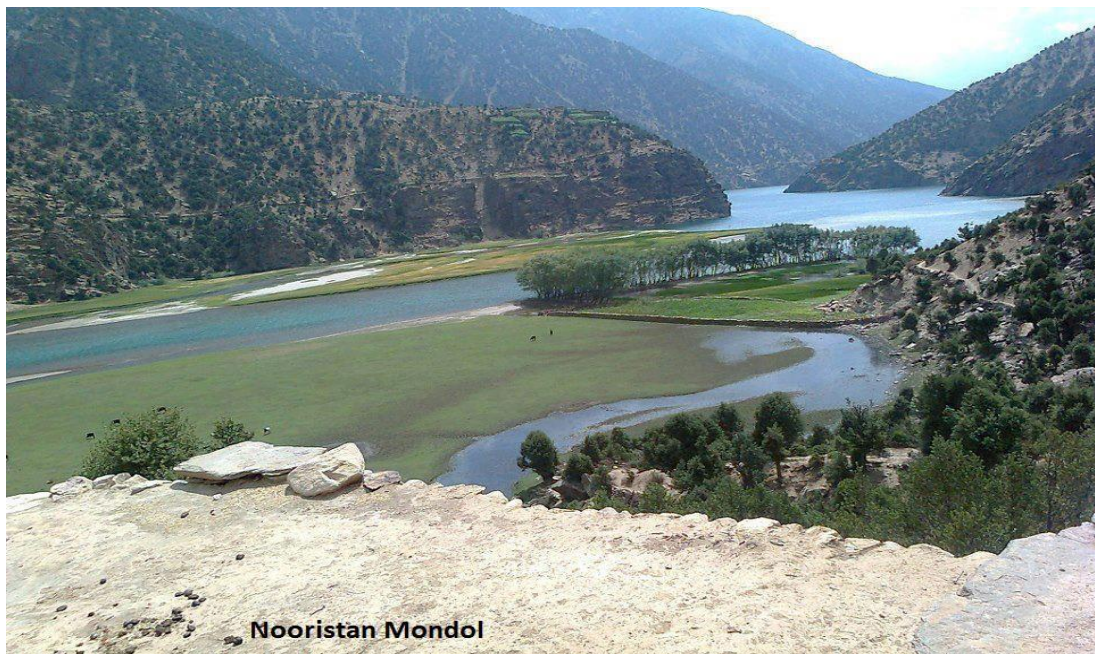

نورستان سرزمین شرقی و پراز جنگل افغانستان است ، هوای نورستان در زمستان سردسیریا می باشد و فق العاده مرطوب است و نباتات نوع درختان ارچه، ناجو، جلغوزه ، بلوط و خنجک نشتر را آماده هوای مرطوب این ساحه مساعد ترین زمینه رشد طبیعی ساخت است.

طبیعت نورستان زیبا

نورستان سرسبز اما کم زمین هموار که بتوان آن در سرتاسر نورستان وادی نامید ندارد.

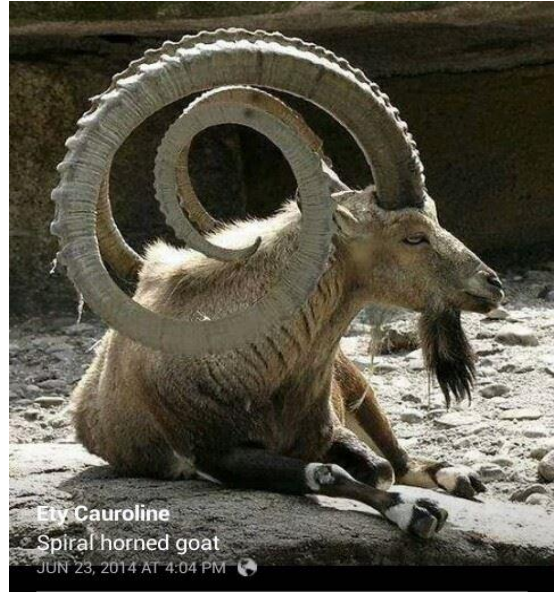
در جنگلات نورستان انواع مختلف حیوانات مثل پلنگ خرس گرگ روباه و پرندگان و مرغان را در خود جاده است.

حیوانات مربوط زیر گرمسیر در جنگلات نورستان زندگی می کنند. بز کوهی مارخور خرس این حیوانات بیشتر برای استفاده از پوست و شاخ های در هم پیچیده شان کشته می شوند.

خرس سیاه از محصولات میوه ای گوناگون گیاهی استفاده می کنند شامل توت ، چارمغز جلغوزه و ریشه درختان بخاطریکه ساختار فک آنها متناسب با نوع غذایی آنان است.

لغمان سرسبز و زیبا در شرق افغانستان واقع است و لغمان از طبیعت زیبا و بکر بر خوردار می باشد. کوه های لغمان تا حدود نقاط کم ارتفاع آن ارزش حیاتی را برای چرگاه چاروا مردم به بار آورده است و هم در کوه ها انبوه از بته ها و درختان جلغوزه و در وادی های لغمان درخت خرما نیز رویده است . در آب هوای لغمان شرایط کشت برنج نشکر نیز مساعد است.

طبیعت لغمان

آب و هوای مرکز لغمان نیمه گرم سیر است درخت خرما پرورش می یابد ولی بررسی های علمی درمورد افزایش درخت شانی افزایش درخت خرم در لغمان تا هنوز صورت نگرفت است. درخت خرما در سرزمین آریایی ها از دوران باستان و پیش از هخامنشی کشت می شده.

دو نوع بز کوهی مار خور در دامنه کوه های طبیعت زیبا لغمان زندگی می کنند. قبلا بسیار فراوان بودند اما اکنون تعداد آنها بسیار کم شده که بخاطر شاخ های در هم پیچیده این بز شکار می شوند.

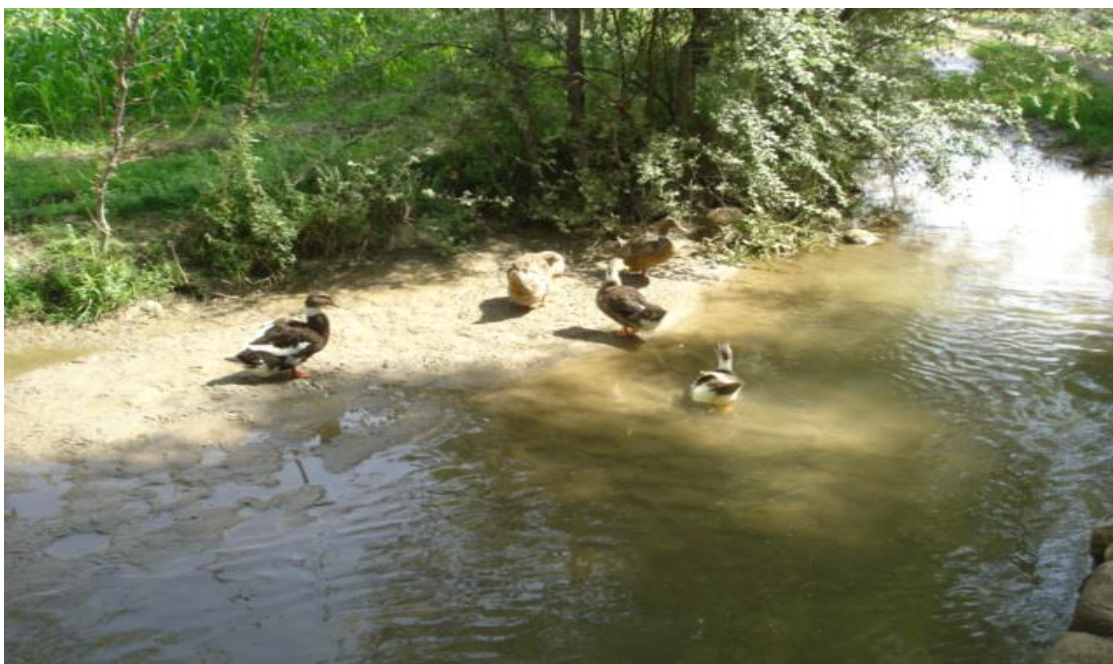
کاپیسا زیبا در شمال شرق کابل واقع شده است و اکثریت ولسوالی های این ولایت کوهستانی و دارای جنگلات انبوه خود روی است. آب هوای مرطوب این ولایت ظرفیت خوب برای بهبود انکشاف جنگلات مثمر از قبیل جلغوزه چار مغز مسا عد دارد و از قدیم پیدارو بعضی ولسوالی ها چهار مغز, جلغوزه سیاه, انار و انواع توت می باشد. صد هکتار زمین مستعد دست نخورد نو آباد کاپیسا نیاز به آبیاری به وسیله کانال دارد و این زمین مستعد را میتوان به وسیله یک کانال مدرن آبرسانی از دریای خروشان پنجشیر زیر کشت آبیاری در آورد.

درآب ب هوای و دامنه کوه های نجراب نازو بلوط جنجک می روید و ساحات برای تکثیر درخت جلعوزه نیز مساعد است.

ولایت کاپیسا با دلیل داشتن آب و محیط مناسب در فصل های بهار آمدن پرندگان مهاجر و تا خزان زیستگاه خوبی برای مرغان باغی و دشتی و بعضی از پرنده های مهاجر گلنگ قاز مرغابی برای نسل گیری است.

پنچشیر در شرق کابل واقع است و بادستن آب و هوای مرطوب پنچشیر شرایط را برای رشد گیاهان از جمله درخت بلوط، بادم کوهی، خنجک و ارغوان و جنگل های خود روی به شکل پراکنده در بعضی از مناطق پنچشیر رویده است. دره های پنچشیر مملو از بته های جنگلی از قبیل بشال، خنجک، بادم کوهی، ریواس، هنگ بد بوی، غوغن علوف خوش خوار مرغه و گیاهان دارویی می باشد.

دلپسندی برای ایجاد پوشش طبیعی جنگلی مناطق دره های پنچشیر برای بهبود بخشیدن سطح گسترش جنگلات مناطق دره های آن برپا کردن و رویاندن گونه گیاهان برای تدام حفظ نظام زیستی آن و هم در جهت مانده گاری یخچالهای طبیعی کوتل چمار و سوالی پریان ، کوتل زردآلو و سوالی دره ، کوتل خاواک و لسوالی خنج و قله های یخچالی دره آرزو و سوالی های عنابه و شتل و تامین و تولید جریان آب دره های و هم جهت تامین رطوبت برای زیست و رشد گیاهان چراگاه ها و در نتیجه پایدار خاک و کاهش سیلاب و حفظ اکوسیستم منطقه خواهد شد.

پنچشیر

در سلسله کوه های پنچشیر منابع سرشار طبیعی کشور نهفته است و ثروت مهم را از لحاظ که جران آب های جاری و حوزه های آبرگیر پنچشیر باعث و فعالیت های زمین زراعتی و باغ داری و ولایت پروان و کاپیسا گردیده است و اطراف حوض میم خان نیاز به کاشت گیاهان نیمه الپنی دارد و دامنه کوه های آن را باید سرسبز مرطوب ساخت که تا گیاهان این محیط به اثر تابش افتاب آب خود را تبخیر کند و دوباره در ساحه این محیط آب به شکل باران و برف فرو آید. کول ها از مهم ترین و مفید ترین اکوسیستم های جهان هستند و حفظ آنها حایز اهمیت جهانی است. ارزش اکوسیستم حوض میم خان آهوی بز کوهی و قوچ کوهی و پلانگ برفی بومی این منطقه است.

نگاهی به توپوگرافی این دره طویل آرزو که مملو از قله ها و دره ها می باشد و هم خالی از سکنه است و برای پارک ملی و پرورش نگهداری حیوانات وحشی گیاهان دارویی شرایط نهایت مساعدی دارد. آب وکوهستان آرزو نمایانگر نمونه های ویژه ای از طبیعت می باشد که وضع طبیعی همیشگی آن محیط مناسبی برای تکثیر و پرورش جانوران ,مرغان و گیاهان و هم از جهت پناگاه حیات وحشی منطقه طبیعی حفاظت شده می باشد و شرایط این دره برای پارک ملی از بیشترین شدت حفاظت شده طبیعی خود برخوردار است.

وندک

بز کوهی

آهو بره قوچ و ماده ان

پلنگ برفی همراهی چوچه ان

طبیعت زیبا ولسوالی دره استانه

ولسوالی دره استان زیبا در شرق به با لغمان و نورستان و در شمال شرق به ولسوالی پریان و در جنوب به نجراب متصل بوده است.

دره خوش گوارای آرزو به نسبت کوه های صغره ای آن وهم مملو از انواع های بته های میوه دار شرایط زیست برای اقسام مرغان وحشی مانند کبک دری, کبک آوازخوان, قمری, فاخته, عند لیب, بلبل هزار خون و موقعیت خالی بودن این دره طویل از سکنه برای زیست آرام این مرغان و عاری از مزاحمت انسان مساعد ساخته است.

قمری

کبک آوازخوان

کبک دری

مرغ کبک دری

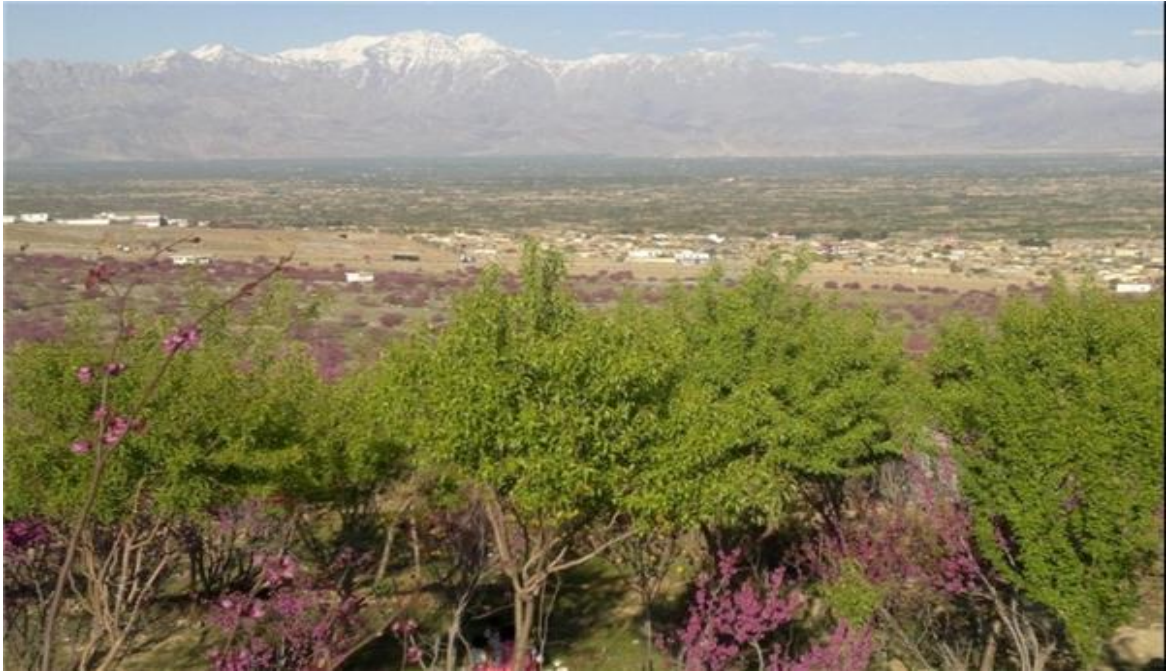

توپوگرافی دره طویل آرزو از جمله مناطق حفاظت شده طبیعی است و مملو از قله ها و دره ها و چندین آبشار می باشد و هم طبیعت آن خالی از سکنه و منطقه حصار طبیعی شده بادیوارهای کوهی است و محیط مناسب برای تکثیر اهوی مارکوپول و پرورش نگهداری حیوانات وحشی بومی آن (آهوی نخشیر, گله بز کوهی و قوچ کوهی و پلانگ برفی) و نوع پرندگان بومی آن (کبک دری, کبک آوازخوان, بلبلان, عندهلیبان و شاین) و رشد گیاهان دارویی آن و هم داشتن مناظر طبیعی دلکش و آب هوای گوارا و شرایط نهایت امن پنچشیر نزدیک دره آرزو که به کابل دارد و به منظور حفظ همیشگی آثار طبیعی و ارزشهای حفاظتی، علمی و تاریخی آن با هدف از حفظ و حراست از حیات وحشی آن به عنوان سومین پارک ملی افغانستان ثبت! و دلیل معیارهای ثبت آن داشتن اکوسیستم و توپوگرافی خاص و زیستگاه حیوانات وحشی و پرندگان ناب که تولید نسل در دره آرزو می کنند و هم مملو از گیاهان دارویی بوته میوه دار است در این دره زیبا از نظر سیاحت توریزم اهمیت خاص دارد. چون ولایت پنچشیر از نگاه زمین زراعتی کم زمین است و پیش 30 فیصد مردم پنچشیر چاروا داری و باغ داری هستند و و بقیه آن ضرورت به اشتغال کاردارند و با ثبت پارک ملی دره آرزو اشتغال سرمایه گذاری ها در مناطق و لسوالی عناب و شتل افزایش می یابد و تا وضع معیشتی ساکنان و لسوالی های این منطقه از پذیرایی توریزم بهبود یابد.

بخاطر دریافت کمک های بیشتر جامعه جهانی بخصوص نهاد بین المللی زیست محیطی برای حفظ و تحقیق علمی گیاهان و جانوران منطقه کوههای بدخشان بستان ثبت آنها ضرورت بود که خوشبختان ثبت گردد. مناطق ساحه های کوه دامنه های فراج پنچشیر و کوه های قریه غلبق آبدره دارای جنگل بلوط بشکل انبوه و پراکنده خود رو رویده است که در حیات وحشی مانند پشک کوهی زیستگاه نیز دارد.

پروان زیبا در امتداد شمال کابل واقع است و دارای آب هوای نسبتاً معتدل سرسبز و شکوفا است و زمین های زراعتی و باغ های میوه و تاکستان و دامنه های پر از درختان ارغوان خود رو فراوانی دارد. حوزه آبریز آن رودخانه پنچشیر, سالنگ, غوربند در این ساحه می باشند. این رودهای دایم جریان خروشان پروان است که باعث رونق و شکوفایی زیبایی, کامرانی پروان شده است. پروان بر علاوه گندم جواری جو ماش ولوبیا در تولید میوه توت و انگور و کشمش از برکت پروژه کانال پروان که یک پروژه عام المنفعه بوده زراعتی آب از دریای پنچشیر این پروژه را مشهور ساخته است.

طبیعت پروان

همت و شاهکاری مردم قدیم افغانستان را نگاه کنید که چطور جوی ها سنتی را در بغل کوه برای رفع نیازمندی آب آبیاری زمین و باغات خود به همکاری اهالی بطور حشر عمار کرده اند.

هندوکش غربی از کوتل خاوک پنچشیر تار های بامیان امتدار دارد و دامنه های سریز این مناطق جای گشت گذار چرای گله آهو هان رنگ شروع از کوه آرزو و پنچشیر الی کوتل شیبیر در غوربند و الی دامنه های کوه بابا می باشد.

کوتل سالنگ به ارتفاع 3400 متر و کوتل شیبیر به ارتفاع 3200 متر از کوه تل های مشهور برف گیر هندوکش غربی است در تابستان از بعضی نقاط آن راه عبور و مرور مردم از شمال به جنوب آسائر می باشد. دره های آرزو , سالنگ شیبیر زیستگاه حیوانات پستاندار وحشی گرگ روباه شغال خرگوش سیاه گوش است.

یخچال دره سالنگ است که از اکوسیستم خوب برخوردار است که دامنه کوه های آن سرسبز از پوشیده از پوشش گیاهی است و هم مردم این محل با غرس درختان چنار, سفیدار, کج بید چشم انداز خوبی اراسته اند. وجود پوشش گیاهی در منطقه نقش خوبی را در حفاظت یخچالهای نموده است.

دره سرسبز پارسا که دراز ترین دره ان می باشد که به در شکر دره و گلدره کابل اختتام می یابد, دره سرخ زیبا و سرسبز هم سرحد به دره های خوش آب وهوای گلستان و باغستان ناحیه بهسود میدان وردک می باشد. حفاظت ونگهداری از پوشش گیاهی دره های مذکور با عث مانده گاری یخچال طبیعی منطقه شده است. در واقع عملکرد یخچال طبیعی قله قاده از نظر منابع آب انرا می توان به یک سد آب تشبیه کرد که آب مازاد را در آخر فصل تیره ماه تا اول فصل بار در خود ذخیره کرده ودر شروع ماه ثور با گر م شدن هوا اندک اندک شروع به ذوب شدن می گیرد واز برکت این یخچال چشمه سارها ودریا ها جریان می یابد. بواسط وجود چشمه های متعدد وپر آب و همچنین وجود زمین های حاصل خیز کشاورزی در این روستا ها رونق چشمگیری دارد بطوری که کمتر زمین را می توان مشا هده کرد در ان محصول وجود ناشته باشد و کشت وکار در ان صورت نگرفته باشد.

قندوز یکی از شهرهای خوش آب و هوا است و در شمال شرق افغانستان واقع است که یک از شهرهای مهم تجارت و بندری افغانستان نیز می باشد. بند آبگردان و برق خان آباد در مسیر دریای تالقان قریب محل چوغه واقع کرده است. این بند شامل دوکانال یکی بطرف چپ با ظرفیت 95 متر معکب آب قادر به تولید نیروبرق در شهر خان آباد واقع گردیده است. کانال طرف چپ یا نهری است که در مسر خود زمین حاصلخز را آبیاری و تا حومه شهر قندوز می رسد. کانال رست با ظرفیت 12 متر معکب آب در مسیر سابق نهر چوغه قرارگرفت است و بشکل پخته اعمارگردید است. پروژه آبیاری چهاردره ساختمان شبکه آبیاری آن بالای دریای بغلان از طرف مهندسان وزرات آبیاری اعمار شده است و جهت انکشاف اراض بیشتر آن تا سال 1992 سعی و تلاش دوام داشت و ظرفیت خوب انکشاف آن حدود صد هزارهکتار اراضی زمین قابل کشت در این ساحه وجودارد. بند آبگردان خان آباد یکی از زیربنای حیاتی و اقتصادی کشور ما بود اما باتاسف که در طی سه ده جنگ شبکه آب رسانی آن منهدم گشت است. احیای دوباره این پروژه ها داری اهمیت بسیار زیاد اقتصاد برای اهالی افغانستان است و زمین های حاصلخیز ولایت قندوز برای کشت گندم برنج و پنبه خیلی مساعد است. این ولایت در سابق گدام غله افغانستان تا سالها قبل از جنگ به شمار می رفت.

Irrigated area of Shah Rawan

یعنی دریای کوچک و دریای مهم ترین منابع آبی برای دشت های هموار قابل کشت دشت آبدان میر علم , شیر ماهی , افغانستان به حساب می رود. وزرات آبیاری با پالیسی درست که در مدیریت آب تجربه کافی داشته باشد در مسیر دریای کوچکه زمینها صد ها هزار هکتار زمین زراعتی با کشیدن نهرها و حفر کانال های آبیاری می تواند درشد انکشاف زراعت حرکت به سوی مصونیت غذایی و خو کفایی کشور در تولیدات کشاورزی مشگل اکثریت شهروندان افغانستان حل خواهد شد.

دریا آمو از فلات پامیر خورد سرچشمه می گیرد با یکجا شدن دریا کوچک و قندوز این دریا وافر بی هدر از خاک افغانستان به جهیل آرال می ریزد. دریا آمو در ماه ثور بر اثر آب شدن برف ها آب این دریا زیادی می شود. در هنگام پرآبی حدود 900 کیلومتر آن قابل کشتی رانی است.

تخار در شمال شرق افغانستان واقع است و یکی از سرسبزترین ولایت به عنوان مرکز غلات افغانستان به شمار میرود. جغرافیای تخار درای چندین حوزه آبریز خوب مناسب برای کشاورزی است و به عنوان حوزه آبریز زون شمال شرق در ولایت قندوز موقعیت دارد. پروژه آبیاری کوچک اعمار بند آبگردان در منطقه رستاق بالای دریای کوچک به ظرفیت 150 متر مکعب آب و تولید برق را نیز تامین می گرد. این پروژه مشتمل با حفر یک کنال بزرگ

به سمت شمال غرب بند مذکور زمین های خواجه غار, دشت ارچی, امام صاحب, دشت شیر ماهی و ابدن میر علم که جمعاً حدود یک میلیون هکتار زمین خشک قابل کشت را به زمین زرعتی اعلی دوفصله تبدیل خواهد کرد که هزاران فامیل بی زمین و کم زمین مردم بیکار بدخشان را از زندگی دشوار و مشقت بار مسکن گزین و بیکار زراعتی مصرومی نماید و این مردم کوهستان را به شیوه از زندگی پر مشقت نجات خواهیم داد.

نواحی تخار منابع طبیعی فراوان از قبیل جنگل پسته, چراگاه نباتات طبی, باغ های وسیع انگور دارا است. دامنه کوه های ولسوالی ورسج زیر پوشش بوته های زینتی خار ودرختان جنگلی بیدگز و اروغ قراردارد.

جهیل غنان تخار در دره میان شهر قراردارد؛ این جهیل 1600 متر طول و 650 متر عرض و تا 300 متر عمق دارد. آب این جهیل از نظر طعمه لذت و زیبایی این جهیل دلکش است.

ساحه تفریحی و قابل گشت و گذاران، هنوز هم بالغ بر پنجاه هکتار زمین همواری است که بخشهای زیادی از آن زیر پوشش بوته های زینتی خار و درختان جنگلی بید، گز و ایرغی قرار دارد

جزیره در قد از آنجای که دریای پنج (آمو) در شمال در قد به دوشاخه جدا شده و در جنوب در قد دو باره با هم پیوست است. جزیره در قد هیچ راه ی خشکه به دیگر نقاط ولایت تخار ندارد و از روی نقشه آن معلوم است که جزیره از سه قطعه زمین هموار به طول چهل کیلو متر و عرض شش کیلو متر در منطقه در قد مرز به تاجکستان در مسیر دریای پنج قرار دارد. این ساحه هموار زیبا از لحاظ داشتن آب کافی و هم وجود پنا گاه های جنگل طبیعی شرایط خوبی برای تکثیر و پرور جانوران مساعد ساخته است وضع طبیعی جنگل آن برای پرورش و نگهداشت حیوانات وحشی نباتات و برای احداث باغ بوتانیکی شرایط خوبی را بوجود آورده است.

احداث باغ بوتانیکی دریکی از این جزیره ها برای تکثیر گونه ای از گیاهان مختلف بومی و غیر بومی سعی شود که برای دانشجویان رشته منابع طبیعی و کشاورزی و افرادی که به طبیعت علاقه دارند را به خود جلب کند. کاشت گیاهان به طور طبیعی نگهداری زنده گیاهان برای مطالعات تخصصی هم چون گیاه شناسی - چونگی تکثیر و بررسی ویژه گی های زیست محیطی گیاهان مورد استفاده قرار می دهد.

و هوا جزیره در قد نمایانگر نمونه های ویژه ای از طبیعت خاصی می باشد که وضع طبیعی همیشگی آن محیط مناسبی برای تکثیر و پرورش جانوران، مرغان آبی و گیاهان و هم از جهت پناگاه حیات وحشی منطقه طبیعی حفاظت شده می باشد و شرایط این جزیره برای پارک ملی از بیشترین شدت حفاظت شده طبیعی خود که راه خاکی ندارد برخوردار است.

گوزن ها باختری در جنگل در قد

نقشه منطقه جزیره در قد است

در اوسط قرن 20 در نیزار در قد گله های ببرزندگی می کرد از سبب شکار بی رویه آهو، گوزن و کاهش طعمه این جانور نسل ببر در این محل منقرض شده است. گوزن باختری از سبب جنگ داخلی سال 1996 با جا بجای شدن 20 هزار مهاجر اهالی حمام صاب و افراد مسلح در جزیره در قد از عدم فهم در حفظ گوزن های و حیات وحشی این محل شکار آنها را پرداختن گوزن ها پا به فرار به جنگل های تاجیکستان نموده اند. فعلاً در جنگل در قد و ینگلی قلعه سیاه گوش، پشی پلنگ، روبا شغال، خرگوش صحرائی دیده شده است. در واقع حیوانات وحشی ارزش و کار کرد مهمی در پایداری جزء های اکوسیستم ها و چرخه های مواد و انرژی دارند. مثل در انتشار دانه ها خسته ی جوندگان در طبیعت و زیر و رو کردن خاک نقش مهم دارند.

وجود حیوانات وحشی در یک محل نمایان گر وضعیت طبیعی خوب همان منطقه است در محلاتی که خاک های خوب لجن زار یا مرداب نی و پوشش گیاهی (علف خوش خوار) مناسب که وجود داشت باشد حیوانات وحشی گوزن باختری و دیگر حیوانات فراوان در آن جای زیست می کنند. جنگل در قد که فضای باز ساحه وسیع و هموار و نیمه هموار و مرداب این محل انواع مرغان آبی، و پرندگان حیوانات وحشی نادر گوزن باختری، خرگوش صحرائی، روبا قرسک، شغال، سیاه گوش، پشی پلنگ در این محیط زیست دارند این حیوانات وحشی ارزش اکوسیستم محل حفاظت شده شکل طبیعی در قد است بایست اداره ملی حفاظت در تقویت بخشیدن به حفظ محیط زیست و نگهداری از این حیوانات وحشی و نباتات کوشش و وظیفه مسولیت نماید

خرگوش صحرائی

شغال

روبا قرسک

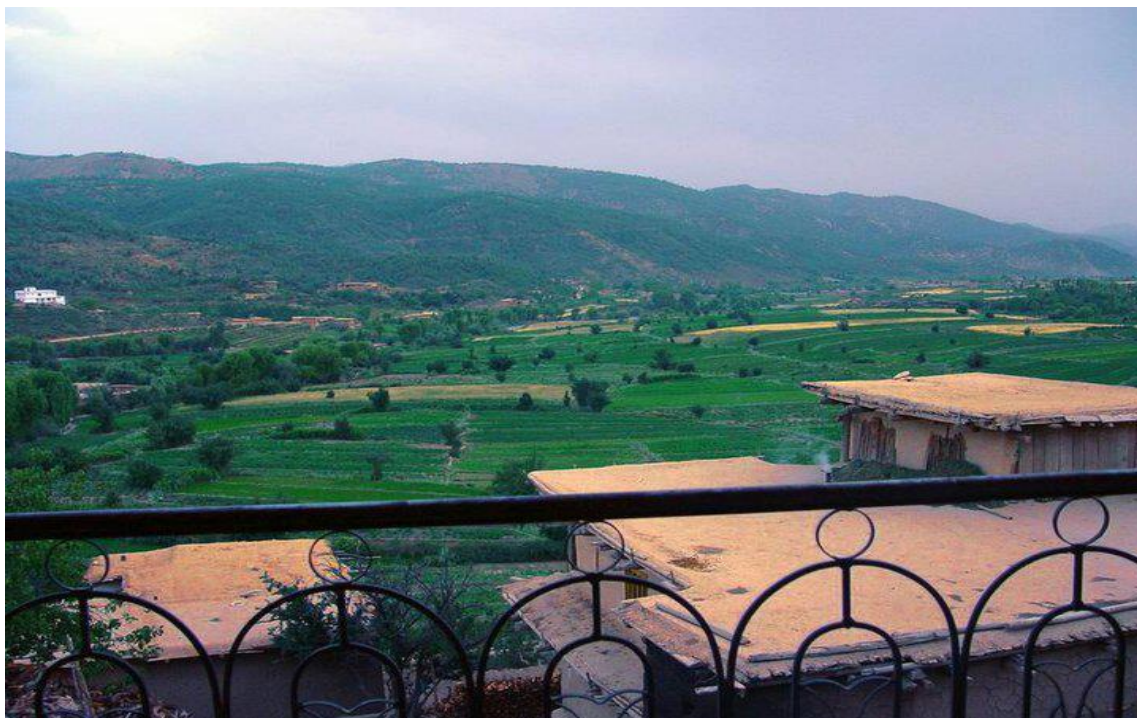

پشی پلنگ

سیاه گوش

پکتیا یکی از ولایت زیبا و سرسبز در جنوب شرق افغانستان موقعیت دارد و این ولایت کوهستانی است که برخی بیشتر از مناطق آنر کوه های انبوه از جنگل احتوا کرده و زمین زراعتی آن بسیار کم است. جلغوزه یکی از میوه های خشک افغانستان است که این میوه از جنگلات طبیعی پکتیا بدست می آید. بند مچلغور در 40 کیلومتری جنوب شهر گردیز موقعیت دارد با تکمیل اعمار بند 18000 هکتار زمین زیر کشت دوفصله خواهد رفت و این بند ظرفیت تولید 800 کیلووات برق را نیز دارد.

جلغوزه یکی از میوه های خشک افغانستان است که این میوه از جنگلات طبیعی پکتیا بدست می آید. بند مچلغور در 40 کیلومتری جنوب شهر گردیز موقعیت دارد با تکمیل اعمار بند 18000 هکتار زمین زیر کشت دوفصله خواهد رفت و این بند ظرفیت تولید 800 کیلووات برق را نیز دارد.

در جنگلات پکتیا محل زیست بزمارخور بوده است و این بز دارای شاخ های مار پیچ بوده و پستاندار قوی می باشد. این حیوان از سبب شکار بی رحمانه در معرض خطر قرار دارد

پکتیکا یکی از ولایت با طراوت افغانستان که در جنوب واقع است و نظر به موقعیت آن برای چند بند آبی در ولایت پکتیکا موجود است اگر دولت توجه کند در عمار این بند ها برای تامین آب مورد نیاز زراعت و باغ داری و شرایط

طبیعی این ولایت از قابلیت رشد خوب غلات و حبوبات برخوردار است. ولایت پکتیکا از لحاظ جنگلات کوهی غنی است و انواع درختان کوهی در شرایط اقلیم آن بشکل خود روی می روید.

پکتیکا از تنوع زیستی غنی است و جنگل های آن مخلوط شده از کاج پوشش داده شده است و در داخل جنگل های گونه های حیات وحش و پرندگان فراوان زیست دارند. شامل گونه های محاجر از اردک ، لکک ، جرتقیل شاهین شکاری زیست می کنند. شکار چیان بومی گلنک (آبی گلو) دیگر پرندگان نادر بوسیله چال (تله) بشکل بی رویه بی رحمانه شکار می کنند و به محمانان مقام های دولتی و مسوولان موسسه های خارجی به خارج از کشور بطور قاچاق و به فروش می رسانند.

اکثر شکار چیان کلنگها را به منظور استفاده از گوشت شان شکار جهت بدست آوردن یک مقدار پول آنها به دام آورده و برای فروش به بازار عرصه می دارند. شده توسط قاچاق برای جمع آوری می شوند و در داخل قفس به خارج قاچاق می شوند.

کلنگ ها معمولا در ماهای میزان و عقرب مهاجرت شان از مناطق جنوب اوکراین غرب سایبریا جهیل بایکال دریا ارل وارد جهیل ناور کول حشمت خان و جهیل های هامون هلمند افغانستان شده و به پارک مهم کیولا در کشور هند می روند و بعد از سپری نمودن فصل زمستان دوباره این مسیر را به مناطق اصلی شان می بینایند.

سمنگان یکی از ولایت خوش آب هوای شمال افغانستان محسوب می گردد و حوزه آبی آن که دریای خلم است از شمال شرق رشته کوه باباسرچشمه آن است. کوه های سمنگان مملو از پسته جنگلی است , هنگبد بوی , شیرین بویه و دیگر گیاهان

دارویی در کوه دامنه های آن می روید. بادام سمنگان شهرت خوبی در بازار افغانستان دارد. تنها حوزه آبریز سمنگان دریای خلم است که در فصل تابستان آب آن کم و زمین داران و باغ دارن منطقه دچار کم آبی میشوند , در این ساحه ضرورت به احداث یک بند ذخیره آبی در مسیر دریا خلم می رود , آب خلم مسیر خود را آبیاری کرده از درون شهر ایبک می گذرد.

گفته می شود بادام سمنگان، از نگاه کیفیت در سطح کشور، درجه اول بوده و این میوه خشک، در کنار پسته و چارمغز، یکی از محصولات باغی عمده این ولایت می باشد و همه ساله باغداران از مدرک فروش آن، ده ها میلیون افغانی پول به دست می آورند و تعداد زیادی از ساکنان این ولایت، از طریق جمع آوری، فروش و انتقال آن، نیازمندی های زندگی خود را تأمین می کنند.

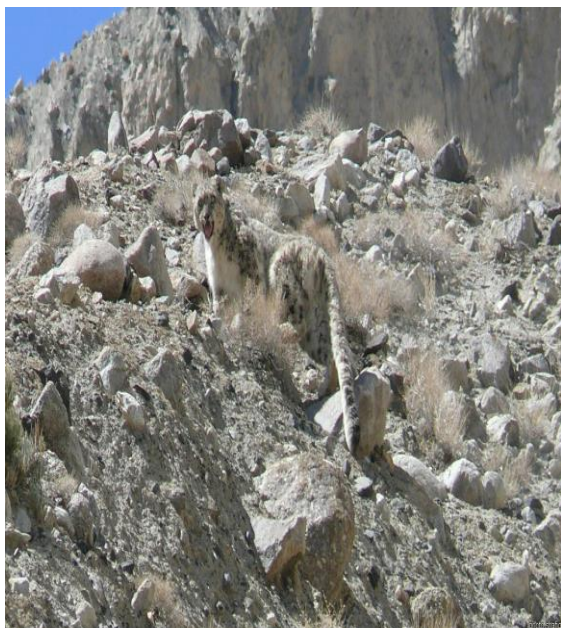
چون بادام نبات بومی افغانستان است و شکوفه گل بادام نوید بخش بهار است که با پوشانیدن روسری پر از شکوفه های سفید خویش بهار را به ارمغان می آورد. تهادب جشن شکوفه گل بادام باید از طرف وزارت زراعت در جهت تشویق باغداران هر ساله و همزمان با فصل شکوفه

گل بادام برگزار گردد. هدف ما از برگزاری جشن شکوفه گل بادام در قدم اول معرفی طبیعت زیبا نواحی ولایات که فرآوردهای باغداری اهالی شان، دانه فراوان بادام می باشد

جنگل ؛ محل مناسب برای زنده گی حیوانات وحشی است

سمنگان از جمله ولایت اس که حدود 42 هزار هکتار زمین جنگلات پسته در بر دارد ک منبع خوب در آمد برای باشندگان آن می باشد. باغداری علاقه مندی به زرع پسته جهت گسترش و توسعه جنگلات پسته در این ولایت دارند. کوه قره سیرت و تندورک اییک سالهای قبل پوشیده از جنگل بود پلنگ ، خرس ، گرگ و آهو گله کشت گزارشان کم شده رفت و فعلا تعداد اندک شان باقی مانده است.

گرگ حیوان درنده است و معمولاً در جنگل زندگی می کند و در غار ها لانه می سازد در تمام مناطق افغانستان یافت می شود. شکار و طعمه این حیوان حیوانات خورد کوچه وحشی و حیوانات اهلی از قبیل بز، کوسفند، خر و گوساله است. از عدم دریافت شکار طعمه این حیوان رو به افقراض است.

بامیان یکی از نقاط بسیار مهم تاریخی افغانستان است که تاریخ بامیان به مانند بلخ بامی کلید تاریخ کل کشور ما است. بامیان، باداشتن تابستان گرم، و زمستان سرد، دارای یک اقلیم کوهستانی قاره ای بوده که درجه حرارت در نقاط مرتفع آن پایین تر از صفر میباشد. در این ولایت باران به ندرت می بارد. بارنده گی تقریباً بصورت مکمل در زمستان بشکل برف صورت میگیرد. دریاچه های کوچک است که آب اصلی آن هنگام فصول بهار و تابستان برای مزارع و آبیاری تأمین مینماید، از آب شدن برف کوه ها بوجود می آیند.

با داشتن اقلیم خشک، و دره های باریک و پرمزرعه، نصب بامیان از جنگلات کمتر میباشد. پوشش نباتی این منطقه را عمدتاً بته های کوهی تشکیل میدهد. علی الرغم بی ثمر بودن ظاهری آن، بته زار های بامیان پوشیده از نباتات چوبی و گیاهی میباشد که با داشتن خارهای زیاد خود را از چرش حیوانات محافظت مینمایند.

دره فولادی بامیان

جهیل ها بند امیر نیز نقش موثر در جلوگیری از گسترش کویر های صفات شمال غرب کشور ما و همچنین در تغذیه آب های زیر زمینی منطقه نقش موثری را ایفا می کند. علاوه بر این در بهبود و بهسازی وضعیت اقلیم مناطق مرکزی کشور و هم در جلوگیری از فرسایش خاک و کنترل سیلاب منطقه و بخار آب این جهیل ها در سرسبزی منطقه نقش اساسی دارد.

در همسایگی ما کشور های است که بخاطر احداث یک سد مصنوعی بخاطر باروری طبیعت خود میلیارد ها دالر مصرف کرده اند و به نگهداری و حفاظت محیط آن نیز ارزش زیادی قایل هستند و شکر پروردگار است که برای زیبا افرینی طبیعت کشور ما حسن خدا داد است . سد های طبیعی بند امیر اگر چه هیچ نوع زحمت , تکلیف و درد سر ما نکشیدیم. لیکن حفاظت این جهیل ها بند امیر تمام مزیت هایی آن میلیارها دالرارزش اقتصادی برای وطن عزیز ما افغانستان دارند.

در سلسله کوه های بابا دو نوع پلنگ به مشاهده رسیده که این یک تحول می توان برای جلب توجه ساحان خارجی باشد. این دوپلنگ بنام تازی پلنگ و پشو پلنگ در ساحات بند امیر (اولین پارملی افغانستان) زیست می کنند. تازی پلنگ رنگ زرد و سیاه و خط دار , پیشک پلنگ رنگ سیاه و خال های سفید دارد.

رشته کوه بابا در بامیان واقع شده و از شرق به غرب امتدا دارد و قله های این کوه اکثر اوقات از برف پوشیده است و شرایط خوبی برای آب ریزه به وجود آورده است. برخی از مهم ترین رودهای دایمی افغانستان از همین رشته کوه ها سرچشمه می گیرند. در دامنه های این کوه بهترین چراگاه مراتع افغانستان به چشم می خورد.

دره آجر بامیان یکی از مناطق تریخی و سرسبز کشور بوده و دارای ایکوسیستم خاص می باشد و شرایط خوب پناه گاه طبیعی حیوانات وحشی در آن مهیا است و در کوه اطراف آن حیوانات وحشی زندگی می کنند و تولید نسل می نمایند.

دره آجر در زمان ظاهرشاه منظر زیبا و طبیعی آن به عنوان منطقه حفاظت شده و شکارگاه خانواده پادشاهی علام گردیده بود. این دره در عقب کوه هندوکش در شمال شهر بامیان کوه ستگ واقع کرده است و رسیدن به ساحه دره آجر از طریق دو آب میخ زرین است.

دره آجر در زمان ظاهرشاه منظر زیبا و طبیعی آن به عنوان منطقه حفاظت شده و شکارگاه خانواده پادشاهی علام گردیده بود. این دره در عقب کوه هندوکش در شمال شهر بامیان کوه ستگ واقع کرده است و رسیدن به ساحه دره آجر از طریق دو آب میخ زرین است. بند چهل تن دره آجر منظر

خوش را تشکیل داده است و ساحه بند منحيث شكار گاه سلطنتی حفاظت بعمل می آمد و این دره مسکن طبیعی جمعیت بزرگی از گوسفندان ترکمنی، بزکوهی سیبریایی، آهوی باختری، پلنگ گربه وحشی و گربه سیاه گوش بحساب می رفت. موسسات غیر دولتی و مردم محلی سخت در تلاش اند تا از حیات وحش این دره به نحوه محافظت بعما آورند.

غور یکی از ولایت های کوهستانی است که در قلب افغانستان موقعیت دارد. سرزمین طبیعت سرسبز و زیبا غور یکی از چرگاه کوهستانی افغانستان به شما می رود، مشغولیت عمده مردم غور را چارواداری و زارعت تشکیل میدهد. تنها تعدا گوسفندان این ولایت حدود سه میلیون برآورد شده است.

حوزه آبریز غور را آب سر جنگل، آب نعل، خوگ کشته که از این سه آب دریای تند هریرود تشکیل شده است. دریای خروشان هریرود که از اطراف شهر چخچران عبور می کند و در هریرود از مرکز شهر چخچران عبور دارد

و تمام دوطرف دریا مرکز شهر خشک بی درخت است و اهالی این شهر از اثر نبود شبکه آب رسانی در شهر چخچران نمیتوانند از این آب وافر استفاده خوب در عرصه باغداری و کشاورزی کنند و از پیش چشمان شان سالها است که به کشورهای همسایه هدر می رود.

ولایت غور دارای جنگل کم قدا و پراکنده می باشد و در ارتفاعات 500 تا 1000 متر مناطق نیمه دشتی و اراضی خشک و هموار آن تازی پلنگ زیست می نماید و در مناطق فرارود ، هیریرود ، مرغاب محل زیست و گردش تازی پلنگ تا اکنون در ای سالها را پور داده نشده است. اما از زیست گردش پشک کره کال در مناطق هیریرود و مرغاب را پور داده شده و نسبت به تخریب محل زیست این حیوان نسل آن گایش یافت است.

دایکندی یکی از ولایت های کوهستان است که در مرکز افغانستان موقعیت دارد و. شیب دره های ولایت دیکندی به سمت جنوب غرب کشور امتداد دارند. طبیعت دایکندی کوهستانی است در

زمستان هوای سرد با برف باری دارد و در تابستان هوای گرم خشک است و به همین نسبت اکثریت نواحی دایکندی شرایط محیطی مطلوب را برای پرورش درخت بادام که درخت بادام به کم آبی و خشکی مقاوم است بوجود آورده است. مهم ترین محصولات زراعتی این ولایت میوه زردآلو و بادام است که در بهار هر ساله جشن گل بادام از طرف مردم برگزار می شود.

هرات دارای آب هوای معتدل است بهار دلپذیر ، تابستان با باد زیاد و تیرما هوای معتدل و زمستان نه چندان سرد است. از کنار نواحی شهرهای هرات دریا هریرود ضایع می گزرد. هرات به دلیل داشتن دومیژ مشترک با کشور های ایران و ترکمنستان دار بودن , بزرگترین شهرک مرکز تخارتي افغانستان به شمار می آید. هرات در قدیم بدلیل داشتن انواع باغات انگور مرغوب یکی از مراکز می سازی در جهان محسومی شده است. امروز هم هرات از سبب آب و هوای گوارا ی آن 52 نوع انگوراز باغات آن حاصل بدست می آید. هرات دارای حوزه آبریز خوب است آب سرچنگل, آب خوگ کشته , آب لعل , آب تگاب اشکلان تشکیل دهند دریا هریرود هستند. و این منابع وافرثروت ملی را به نفع منافع ملی و به وسیله حفر نهره سنتی و کانال های مدرن آبرسانی بد رس کشاورزان و باغ داران هرات قرارداد. در نتیجه انشالله وضعیت اقتصادی کشور از نگاه مواد غذایی به خود کفای می رسد.

هرات باستان

با تکمیل پروژه آبیاری بند سلما که بالای دریای هریرود اعمارگردیده است که این بند تنها وسیله تامین تاسیس شبکه آبیاری نه بود بلکه انرژی برقی که می تواند مشکل برق ولایت هرات باستانی را تامین و تنویر کند شامل است و سیستم منظم شبکه آبیاری آن که آنشالله بخیر اعمارشود، صد هزار هکتار زمین آبی را در برمی گیرد. ولایت هرات داری 755 هزار هکتار زمین قابل کشت بوده که از ان جمله 61566 هزار هکتار آبی زیر کشت قرارداد. دریا هریرود داری 20 کیلو متر مکعب آب درسال می باشد , هیچ وقت خشک نمی شود و از خاک افغانستان به هدر می رود و دوکشور همسایه سود زیاد تر از جریا آن می برد .

تکمیل اعمارسیستم و شبکه آبیاری شامل بخش وسیع از ولایت هرات ما سرسبز و زراعتی می گردد حدود بیشتر از 300 هزار نفر بی زمین صاحب کار و زمین زراعتی می شوند که علاوه بر تامین زندگی اهالی و زمینه رشد اقتصاد کشور عزیز ما نیز می گردد

پروژه حیاتی بند سلما

در کوهستان در ارتفاع 500 الی 200 متر در ساحات جلگه های سنگی هرات این دو پشک زیست و در سوراخ های زمین غار های سنگی لانه درست می نمایند.

این آهوئی زیبا غزال در جنگل های ولایت هرات زیست بومی دارد و در همین مناطق این آهو بخاطر پوست آن شکار بی رویه ای در جریان است. به خارج از کشور قاچاق می شود و به فروش می رسد.

فراه یکی از ولایت های غرب افغانستان است سرزمین فراه جای بابرکت و پرسعدت بوده است. خاک فراه و اقلیم برای باغ داری مناسب است در فراه رود های بی نهایت آب شیرین و خوشکوار دارد، رود خان فراه از عمده ترین آبریز ها مانند مانند، زرمردان تشکیل شده است که آبش به هامون صابوری خالی می شود. رود سنگ فسان در موازای به فراره رود به هامون پوزک نیز می رساند. دریا جیبیه در ناحیه انار دره بنام دریا هاروت یاد می گردد. با تکمیل اعمار بند ذخیره بخش آباد بالای دریای فراه رود در ساحه بخش آباد شرایط آبیاری 35 هزار هکتار زمین زراعتی موجود را با کشت دوفصله و 26 هزار هکتار اراضی جدید تحت آبیاری قرار خواهد گرفت.

بادغس یکی از ولایت های شمال غربی کشور افغانستان است. ولایت بادغس کوهی است محل و زش بادهای خزان و مناظر زیبای طبیعی زیادی دارد که می تواند از بند سبزک که پوشیده از درختان ارچه است، حوزه آبریز بادغیس آب استاده دره جوند است. دریای مرغاب که یکی از پرآب ترین دریا های افغانستان است که از بادغس از نبود شبکه آبیاری بدون استفاده می گذرد. با تاسف باوصف کمک های میلیارد دالری از جمعه جهان به افغانستان از عدم مدیریت آب این آب خروشان منابع ملی ما امروز هم از خاک افغانستان به هدر به کشور همسایه ما ترکمنستان می ریزد.

کوئل سبزک مملو از درخت پسته است و در ۸۰ کیلومتری مرکز بادغیس قرار داشته و این ولایت را به هرات و حوزه غرب وصل نموده و این راه یگانه راه مواصلاتی بادغیس با حوزه غرب می باشد.

مناظر طبیعی: بادغیس دارای مناظر طبیعی زیاد است و از همه

مهمتر منظره های درخت پسته و منظره کوئل سبزک نهایت جالب و زیبا است که توجه هر بیننده را بخود

- بند سبزک که در مسیر شاهراه هرات بادغیس قرار دارد. جلب مینماید.

جوزجان یکی از ولایات شمال افغانستان است حوز آبریر آن دریا سرپل می باشد. جنگل باغ یکی از باغ تفریحی در شهر شبرغان است که داری درختان و بته های زینتی است و آب این باغ از دریای سرپل تامین می شود. این یگانه باغ تفریحی در شمال است که روزانه گنجایش هزارن خانواده را بری تفریحی دارد.

نیمروز یکی از ولایت های جنوب غرب افغانستان است و این ولایت پناور از طبیعت خش و فقیر که از دشت ها و بیابان وسیع و خشک تشکیل شده است. ولایت نیمروز در مسیر دریا هلند و خاشرود واقع شده است و در فصلهای خشک آب هلمند حتی به این مناطق هم نمی رسد. در حالیکه دو دریای خروشان از ساحه نیمروز عبور می کند و با مدیریت خوب آب میتوانم از این آب فراون بوسیله کانال های آبرسانی به ساحه مستعد آن از پشروی بیابانها دشت نیمروز جلوگیری کرد و هم که اکثریت مردم اهالی نیمروز از آب آشامیدنی شکایت دارند با احداث بند ها ذخیره آب , آب آشامیدنی برای شان تامین نمود. ساخت بند آبی کمال خان بروی دریای هلمند جلوگیری از حدروی منابع ملی به نفع ملی ما است. در کنار مسیر این بند دریای خشک و با کاسه بزرگ طبیعی وجود دارد و با هدایت دادن آب به این کاسه دارای ظرفیت 30 ملیون متر مکعب آب برای تبخیر در شرایط محیط زیست و هم اهمیت شایان در جهت شکوفایی ساحه بایر کشور و هم ایجاد کسب و کار بالای این اراضی وسیع حاصلخیز برای مردم شریف ولایت نیمروز می باشد.

طبیعت نیمروز

آهوی جریبل نیمروز است که در دشت نیمروز در مرز با ایرن زیست بومی دارد.

MEHR

سرپل یکی از ولایت شمال افغانستان است و این ولایت نیمه کوهستانی است و ساحه جنگل در حدود 35 هکتار هزار زمین است و جنگلات پسته بکثرت وجود داشته و اکثریت مردم آن مشغول زراعت و باغ داری و چاواداری است. حوزه آبریز آن از کوهستانات دهنه کاشان , خمی ده , ازترخوج بلخاب که سرچشمه دریای سرپل است می باشد. این ولایت از حوزه آبریز خنی است و ضرورت به تاسیسات شبکه های آبرسانی به دامنه های مستعد آن دارد.

غزنی یکی از ولایت های جنوب غربی افغانستان است که آب و هوای تابستان آن خیلی گرم و زمستان سرد دارد. حوزه آبریز آن از سرآب ناور سرچشمه می گیرد و به بند سلطان می ریزد و بعد از آبیاری باغات زمین های زرعتی غزنی به رود گردیز وصل می شود. باغ های تاریخی ولایت غزنی بنام باغ محمود و هزار درخت است و دشت ناور و آب استاده غزنی که از نظر محیط زیست پرنگان مهاجر آبی اهمیت بین المللی دارد , و کوه های غزنی فاقداز جنگل است. پروژه آبیاری بندسرد غزنی ظرفیت کار پروژه 42 هزار هکتار زمین جدید زراعتی آبی که از جمله بزرگترین فارم های زراعتی افغانستان به شمار می رفت. در این پروژه انواع غلات از شیوه های کشت و زرع بسیار پیشرفته استفاده می شد.

خوست یکی از ولایت های جنوب شرقی افغانستان است توسعه پارک های تفریحی با نهال شانی در ولایت خوست نشان پیش قدیم در عرصه بازسازی است. کوه های ولایت خوست انبوه از درختان جلغوزه ی سیاه و جنگلات ارچه وسیعی نیز وجود دارد.

لوگر یکی از ولایت های مرکزی افغانستان است که در جنوب کابل قرار دارد. بیشتر مردم لوگر مشغول زراعت , باغ داری و چاروادر اند. حوزه آبریز لوگر از دیمیرداد وبلندی جانب جنوب خوات وردک سر چشمه می گیرد. این آب خوات را مشروب می کند پس از آن فلات پست شیخ آباد وچک را آبیاری واز نواحی ده یعقوب را نیز آبیاری می کند و این دریا بنام دریای لوگر یادمی شود و آب وافر دارد و سر انجام به دریای کابل وصل می شود.

ارزگان یکی از ولایت های جنوب و کوهستانی افغانستان است و داری آبریز خوب است سرچشمه آب دریای هلمند , تیری رود و آب دره خودی که شرایط آب هوای ارزگان را برای باغداری بخصوص نهال بادام مساعد ساخته است اما زمین دارن وباغ داران مرکز ولایت شهر ترین کوت هم ساله در فصل تابستان دچار کمبود آب می شوند. در حالیک تمام این آب ها حوزه آبریز از مرکز شهر بریت کوت می گزرد. بخاطر عدم مدیریت آب در ساخت شبکه های آب رسانی این زراعت و باغ داری مردم ترین کوت دچار کم آبی اند.

زابل یکی از ولایت های که در جنوب افغانستان واقع است و دارای حوزه آبریزخوب است مانند آب دای چوپان که سرچشمه آب ارغنداب و آب گیلان که از مقرغزنی که در زابل بنام دریا ترنگ که از مرکز قلات می گذرد و هم آب رود لوره , اطغر رود , لورگی رود که سرانجام هم این دریای هاسرزمین قندهار را نیز آبیاری می کنند.

فاریاب از جمله ولایات شمال افغانستان است در زبان فارسی به معنی زمین زیر آب و تالاب و آبیاری شده می باشد. فاریاب دارای زمین های هموار, تپه خاکی , کوه های که از سنگ و سخره تشکیل گرده است. زمین های هموار آن از سطح آب های جاری منطقه به مراتب بالاتر بوده امکان آبیاری آنها به وسیله آبگردانها و شبگه های آب رسانی موجود است. در تپه های خاکی فاریاب گندم , جو , کنبج و زغیر در شرایط للمی کشت می شود.

بغلان سرسبز حاصلخیز درگذشته یکی از ولایت زراعتی و صنعتی در شمال شرق افغانستان به حساب می آمد، بغلان با سلسله کوهها هندو کش محاط بوده که منابع خوب آبی آن از همین سلسله کوهها سرچشمه می گیرد. بغلان دارای سه حوزه آبی می باشد که عبارت اند از:

فرنگ است که از دره های خوست فرنگ سرزیر شده و دریای خوست فرنگ را تشکیل می دهد و بعد از آبیاری زمین باغات اشکش، چال، بنگی به دریای خان آباد می ریزد. حوزه آبی اندراب مانند آب های قاصان، شهشان و کشن آباد با یکجاشدن آب های دره های باجگاه، خنجان و در پل دوشی با آب بامیان ملحق می شود. حوزه آبی تاله و برفک متشکل از آب های میخ زرین آب پایان دره کاشان، آب اشرف، آب هزار کوچ، آب دره سکار همه این آب ها با دریا بامیان وصل می شود و بالاخره با یکجاشدن دریای اندراب دریای بغلان را تشکیل میدهد.

پروژه آبیاری خواجه الوان بغلان یکی از پروژه بزرگ سکتور زراعتی افغانستان به حساب می رفت که 30 هزار هکتار زمین آبی به وسیله نهر اجمیر ونهر گورگان سیراب ساخته شده بود و در حدود 4 هزار هکتار زمین زیرکشت لبلبو قندی و پنبه رفته بود. حاصلات نباتات صنعتی در فابریکه نساجی پلخمیری و کارخانه قند بغلان و اسپین زر قندوز مورد استفاده قرار می گرفت و هزاران هم وطن ما مصروف کار در کشور ما بودند. دشت کیله گی بغلان یکی از دشت های آماده و مهیا برای زراعت است در اعمار بند آب و برق با لای دریای بغلان چهارمین دریای بزرگ افغانستان است برای احداث بند های بزرگ آبی نهایت مساعد است و باتکمیل بند بزرگ کیله گی بسیر از ساحات وسیع بغلان که کاملاً که خشک و یا کم آب اند سیراب می شود.

کول تاله و برفک در دامنه ی کوه تاله و برفک واقع است. آب کول از ذوب یخچال طبیعی منطقه می باشد. مطالعه و بررسی این کول از نگاه ی گرما یش اقلیم جهان یک امر ضروری است. بخاطریکه این کول در موقعیت خطرناک و نگران کننده قرارد. یک روز خدا نکند که از اثر لغزیدن یخ و یا لغزش برف کوچ به داخل کول و با لا شدن سطح آب کول بطرف مسیر خود و کشاندن سنگ لایه به سمت ناحیه تاله و برفک صورت گیرد.

قند هار یکی از سومین شهر بزرگ افغانستان است که در جنوب شرق افغانستان موقعیت دارد و در اطراف قندهار باغ ها و تاکستان های زیاد از مردم باغ پرور آن وجود دارد. رود ارغنداب یکی رودها فرعی دریا هلمند است که دره ارغنداب در پرورش حاصل خوب تولید میوه انار قند هار را هم در داخل کشور و هم از صادرات میوه انار آن در خارج از کشور مشهور ساخته است.

دریای ارغنداب از ارتفاع 4803 مترکوه قاده بارک ناور اجرستان سرچشمه گرفته. دشت های مستعد قندهار را میتوان از دریای ارغنداب به وسیله تاسیسات انحراف آب و اعمار شبکه های آب رسانی و حفر چاه عمیق زیرکشت و آبیاری آورد و از بی آبی و بیابان شدن اراضی این دشت ها به رویش گیاهان مفید جلوگیری نمود.

هلمند یکی از بزرگ ترین ولایت زراعتی افغانستان به شمار می رود و در غرب افغانستان واقع است و دومین رود بزرگ تولید برق آبی کشور بنام دریای هلمند که از کوبابا سرچشمه می گیرد, زمین های زراعتی این ولایت به وسیله چندین کانال مدرن آبیاری می کرد. پروژه آبیاری هلمند ارغنداب 143 هکتار زمین جدید زراعتی زیر کشت گندم سالانه و دیگر نباتات صنعتی قرار می داد. این پروژه بوسیله کانال آبیاری از دریا ارغنداب آبیاری می گردید. این پروژه نهایت در سرسبزی و تغییر اقلیم و آب و هوای منطقه جنوب غرب مساعدت نموده بود و هم از صحرا شوی دشت مارگو و ریگستان جلوگیری نیز نموده بود.

سد گرشک

که بالای دریای هلمند عمار شده است به زیبایی شهر گرشک کمک کرده و این شهر از پوشش گیاهی خوب برخوردار است و گریشگ داری بند برق آبی می باشد و مصرف برق شهر را تامین می کند. با احیای دوباره پروژه آبیاری اعظیم هلمند ارغنداب که ساحه انکشاف این پروژه دشت مارگو و ریگستان می باشد. بطرف راست دریای هلمند دشت مارگو و بطرف چپ آن ریگستان قرار دارد. در اثر اعمار کانال بزرگ اعظیم 500 کیلومتری از سد کجکی و حفر چاهای عمیق از باز کشت زمین به صحرا شوی غیر قابل زرع جلوگیری می نماید و باعث می گردد که میلیون ها هکتار زمین به ساحه زراعتی و کشت نبات مفید درآید و با این ترتیب زرع پنبه , برنج گندم و نباتات صنعتی درختان میوه گیر بی نهایت زمینه می دهد و در سرسبزی و تغیر اقلیم آب و هوای منطقه جنوب غرب مساعدت می نماید و بدون تردید احیا و دوباره و بازسای این پروژه اعظیم در انکشاف اقتصاد کشور و در آمد می ما نقش بارزی ایفا می کند و زمینه بازگشت پناهندگان را از ایران و پاکستان به کشور بازمی گردند در کار و تولید جذب می گردد.

دریا هیرمند یکی بزرگ ترین دریا داخلی و مهم بزرگ و پر آب افغانستان است که با شعبه های خود نواحی ویسعی از جنوب غربی این کشور را آبیاری می نماید و این دریا از ارتفاعات مناطق بهسود پنجاب و دایکندی کوتل اونی و حاجیگگ سرچشمه می گیرد. نقش مهمی در آبدایی و سرسبزی قسمت وسیعی از کشور مانیز دارد.

وردک یکی از ولایات مرکزی سرسبز افغانستان به حساب می آید و داری آب و هوای سرد و کوهستانی دارد ، زمستان آن کاملاً سرد و تابستان آن گوارا هست. سرچشمه دریای کابل از سلسله کوههای بابا می باشد که بند ذخیره آبی که بالای دریا چک شامل یک نهر به طول چهار کیلومتر می باشد و این نهر باعث سرسبز شاداب باغداری و دیگر نباتات مفید این ولایت شده است. فرآوردهای باغداری ولایت وردک در اقتصاد کشور و در آمد ملی نقش بارزی ایفا می مند.

محیط زیست وردک

فرآوردهای زراعتی کچالو ، پیاز ، گندم ، زردک ، جواری ، برنج ، بادمجان رومی باغی آن ، زرد آلو سیب و حبوبات محصولات اصلی این منطقه است.

مزار شریف یکی از شهرهای زیبا و روبه توسعه افغانستان است از زمستان آن به شدت سرد است و تا گرمی سوزان تابستانش، پیش رفت همین آب و هوای تغییر پذیر و غیر قابل پیش بینی است ، مزار را به «شهر پکه و پوستین» معروف ساخته است. اما حتی همین شرایط سخت آب و هوایی این دوفصل تابستان گرم و زمستان خنک آن مانع از هجوم مردم برای بود و باش و کار در این شهر، زیبایی و خوش هوایی نه شده است ، مزار در دیگر وقت های سال یعنی بهار و تیرما آب و هوای عجیبی گوارای دارد، بهار مزار سرسبز لاله زار محیط زیست هوای گورا و معطر دارد، زندگی در این شهر در دو فصل گرما و سرما، پر از سختی ها است. دریای خروشان هجده نهر بلخاب باعث شادابی و خرمی نواحی پرفیض از انواع حاصلات و میوه جات مزارشده است.

نهر هجده بلخ است

آب هجده نهر بلخ که آب آن یک فصل ساحات زراعتی و باغ داری مردم ولایت بلخ را کفایت نمی کند. وزرات آبیاری وقت بالای دریای هجده نهر کار ساختمان بند ذخیره آب را بنام پروژه آبیاری نهر شاهی علی چوپان

بلخ آغاز کرده بود و باتکمیل این پروژ مهم حیاتی به ظرفیت 60 هزار هکتار زمین آبی زراعتی را به وسیله سیستم کانال مدرن آبیاری آن کشت دوفصله مبدل میگردد.

کابل در زمان قدیم آب و هوای سرد و گوار آن مردم گرم نشین هند را دیوان کرده بود. کابل را جنت روی زمین می شمردند، نام کابل از دریای کابل گرفت شده است وجود جوی های بسیار در گذشته در کابل بیان گر آن است که زمانی رشد زراعت و باغ داری در مناطق اطراف و نواحی کابل بیشتر بوده و حراست از محیط زیست به درجه عالی وجود داشت. وجود جریان آب جوی ها روان با عث تزیین و زیبایی نواحی اطراف شهر و دیگر مناطق آن شده بود آب در یا کابل و دریای لوگر در سابق اکثرا جهت آبیاری زمین های زرعتی و باغات شهر نواحی کابل استفاده می گردیده. و با عث زیبایی و سرسبزی محیط و شهر کابل کرده بود در گذشته کابل یکی از مشهور ترین و زیبا ترین و پاک ترین شهر سالم افغانستان شمرده می شد.

بندقرغه کابل زیبا بی های بی نظیر طبیعت اش و مکان تپه های زیبا آن و گرد اطراف حوض آن جاذب های گردشگری و سیاحتی و موقیعت توریستی آن برای این منطقه قرغه جهت استراحت برای مردم گردشگر فراهم ساخته است که در زندگی مردم قرغه ولسوالی پغمان نقش موثر و حایز اهمیت دارد. از اثر هوای خنک مطبوع کوتل برف گیر اونی پغمان تفرگاه بند قرغه با تپه های سرسبز و خرم اش پیش همراى امکانات ناچیز از قبیل غرفه ها، رستوران های ، قایق های شناوری تفریحی چرخ فلک آن فضای دلنشینی را برای استراحت گران شهروندان کابل فراهم آورده است و مردم کابل به رفتن به میله به تفریحی زیبا زیاد علاقمند هستند. اما تفریگاه قرغه نظر به نفوس کابل کنجایش از دحام زیاد اهالی پرجمیعت کابل را ندارد و هم آنقدر جای مناسب برای همه شرایط مساعد به یک تفریگاه خوب از طرف مسولین تفریگاه از بهر عدم مدیریت گردشگری هنوز آماده نشده است و انواع وسایل بازی که در تفریحگاه موجود است آنرا نمی توانیم به یک تفریحگاه خوب قلمداد کرد. پارک و سایر اماکن تفریحی برای سرگرمی های سالم مردم نه آنقدر مدرن در سطح منطقه ولی نسبتاً خوب ساخت شده است.

کول حشمت خان که در قسمت جنوب غربی شهر کابل در دامنه کوه شیر در وازه به مساحت 191 هکتار زمین موقیعت دارد و در گذشته ساحه این کول منظره زیبای آن بهترین تفریگاه و هم به حیث پنگاه مرغان آبی که متشکل از 157 نوع می باشد معرفی شده است و در گذشته مرحله نسل گیری و تغزیه مرغان آبی در این جا سپری می شد. ولی نظر به عوامل و نا به سامانی چنده اخیر این کول به خشکی گرانیده است و احیای مجدد پر آب کردن آن از منابع آبی دریا لوگر امکان آن فراهم است که از طریق جوی سنتی مستان از تنگی ده یعقوب بعد از مشروب کردن زمین باغستان های مسیر خود آب را به این کول رختانید و هم امکان دوباره آوردن آب آن به سیله جوی مستان ساده است وجود دارد و این کول ازنگاه داشتن یک فضای معطر برای پرنده گان مرغوب گلنگ کلو آبی ، کلنگ سیابریایی ، قاز و قاز حسینی تعداد سیاحین داخلی و خارجی را دوباره به این کول برای تماش رقص مرغان آبی نادر خواهد آورد. یکی از اوصاف ویژه گی کول حشمت خان نی تپه های اطراف این کول اهمیت زیبای آنرا بیشتر ساخت است و محل خوب زیستگاه نسل گیری انواع پرندگان مهاجر نادر و در موقیعت باز فضای کول در ارتفاع 1800 متر ی کابل از سطح دریا است که آب صاف شترین آن کشش دل انگیس نشست پرندگان مهاجر در این دهلیز را مهیا ساخته است و وظیفه اداره ملی محیط زیست است حفاظت و نگهداشت این کول چه توسط قانون و چه ازنگاه وظیفه انسانی تو چه نمایند.

موجودیت آب نی و تپه ها در اطراف این جهیل اهمیت زیبایی آنرا بیشتر ساخته است. نقش کول ها در اکوسیستم طبیعی جانوران موجود در آنها باید برای آیندگان نیز حفظ شوند چرا که کول ها متلق به آیندگان نیز هست. احیای دوباره کول حشمت خان روزانه یک مقدار زیاد حرارت هوا را جذب کرده و در اثنای شب آن را دوباره آزاد می کند و بدین صورت از شدت گرمی روز و سردی شب تا حدود کاسته و امکانات زندگی در بهبود رشد و اعتلای کیفی مردم کابل را فراهم می کند.

در حقیقت اکثر ولایت افغانستان از حوزه آبریز خوب برخوردار است و این امکان برای ما می دهد که با کشیدن نهر سنتی و جوی ها عنعنوی آبرسانی و حفر کانال های خاکی یا ساخت کانال های پخته آبرسانی آب بدست رس زراعت کاران و باغ داران کشور ما قرارداد و با این شهامت می توانیم رشد انکشاف زراعت و باغ داری و تاکداری حرکت به سوی مصونیت غذایی و خود کفایی کشور ما در تولیدات کشاورزی و انرژی برق مشگل اکثریت شهروندان افغانستان را حل خواهیم کرد.

به امید افغانستان آزاد، آباد، آرام و سربلند که خانه ای امن و آسایش برای تمام اقوام ساکن در آن باشد و همه از حقوق شهروندی، کرامت انسانی، آزادی و حق تصمیم گیری برابر بردار بوده برادر وار زنگی نمایند

مدارک

از ویکی پدیا

جغرافیایه طبیعی افغانستان

حفاظت کول ها از مواد سویدی

sweden مورخ 21 اگست 2014 سویدن